

ΑΣΜΑΤΑ
ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΡΙΑ
ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΓΩΝΟΣ

Στιχουργηθέντα ὑπὸ τοῦ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΤΣΟΠΑΝΑΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣΤΟΥ,
Καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ Τυπογράφου
Κ. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΕΚ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ.

ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΦΙΛΙΣ Ν. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΥΧΑΡΙΣ ΑΡΙΘ. 15.

1838.

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

Συγγραμμάτιον
ΑΣΜΑΤΑ

ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΡΙΑ.

НБ ОНУ імені Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

ΑΣΜΑΤΑ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗΡΙΑ

ΤΟΥ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΓΩΓΟΣ

Στιχουργηθέντα ὑπὸ τοῦ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΤΣΟΠΑΝΑΚΟΥ ΔΗΜΙΤΣΑΝΙΤΟΥ,
Καὶ ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ Τυπογράφου
Ν. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΕΚ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Ν. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΛΟΣ ΕΥΧΑΡΙΣ ΑΡΙΘ. 15.

1838.

Наук. бібліотека
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕЧНИКОВА

Θ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ,
ΝΙΚΗΤΑΙ ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΠΟΥΛΩ

ΚΑΙ

ΤΑΙΣ ΙΕΡΑΙΣ ΣΚΙΑΙΣ ΤΩΝ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗ-
ΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΗΜΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΗΡΩΩΝ

ΗΛΙΑ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ

ΚΑΙ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ

ΦΛΕΣΣΑ ΔΙΚΑΙΟΥ

Τὰ πολεμιστήρια ταῦτα ἄσματα εὐσεβῶς ἀνατίθων

Ὁ Ἐκδότης.

НБ ОНУ імені І. Мечникова

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Χωρίς νὰ προσθέσω ἕτερον σκοπὸν, παρὰ ἐκεί-
νον, τὸν ὁποῖον αἰσθημα πατριωτισμοῦ ἐνέπνευσεν
εἰς τὴν καρδίαν μου, ἰδοὺ ἐκπληρῶ σήμερον τὴν
πρὸς τὸ κοινὸν τῆς πατρίδος μου ὑποσχεθεῖσαν
ἐκδοσιν τοῦ προκειμένου βιβλιαρίου. Πλήθος τρα-
γωδικῶν καὶ πολὺν περισσότερον, ὅσοι ἐγνώρισαν
τὸν Στιχουργὸν τοῦ παρόντος, μ' ἐνεθάρρουν εἰς
τὴν ἐπιχείρησίν μου ταύτην. Ἰδίαις χερσὶ μοὶ
παρέδωκεν ὁ μακαρίτης Τσοπανάκος τὰ πολεμι-
στήρια ταῦτα ἄσματά του, τὰ ὅποια ἔφαλλεν ὁ
αὐτὸς εἰς τὰς ἀθανάτους μάχας τοῦ Βαλτετσίου,
τῶν Δερβενακίων, τῶν Δολιανῶν κ. λ. π. καὶ ἤδη
τέλος πάντων τὰ ἐκθέτω εἰς τὸ φῶς τοῦ ὀρίζον-
τος τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος, διὰ νὰ στρέψῃ
ὁ καθεὶς τὴν μνήμην του εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς μας
ἐκείνους χρόνους, καθ' οὓς μὲ πολλὰς ἀνθρωποσφα-
γίας, μὲ παντελεῖς καταστροφὰς καὶ ἐμπρησμοὺς

πόλεων καὶ χωρίων, μὲ θεοηλώσεις τῶν ἱερῶν να-
 ῶν τοῦ Ἑψίστου, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ, μὲ τόσα ἄλλα
 ἀπερίγραπτα δεινὰ, ἐπλαστουργεῖτο ἡ Ἰερὰ Ἑ-
 λευθερία μας, τὴν ὁποίαν ἤδη ὑπὸ τὴν Βασιλι-
 κὴν αἰγίδα τοῦ ὉΘΩΝΟΣ χαίρομεν.

Μῖσος πρὸς τοὺς τυράννους, ἀπειρος ἐνθουσια-
 σμὸς, διακαὴς πρὸς τὴν πατρίδα ἔρως, καὶ ἀφέ-
 λεια φυσικὴ περὶ τὰ ἐκθετόμενα, ἰδοὺ ὁ κύριος
 χαρακτήρ τοῦ Στιχουργοῦ μας, ὅστις ἐξύμνησεν
 ἀρκετὰ τὰ ἐνδοξα κατορθώματα τοῦ ἀθανάτου ἀ-
 γῶνός μας, καὶ πρὸ πάντων ὅσα εἰς τὰ Ἀρχαῖα πε-
 δία τῆς Πελοποννήσου ἐγείναν.

Δὲν ἐφείσθην παντὸς κόπου, πρὸς τακτοποίησιν
 τῶν παρόντων ἀσμάτων. Τὸ χειρόγραφον ἔγεμεν
 ἀπὸ πλήθος ἀνορθογραφιῶν, διότι ὁ Τσοπανάκος
 εἶχεν ἐλλείψεις τῆς γλώσσης μας, ὡσαύτως καὶ
 τὸ ποίημά του ἦτον ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους συνδε-
 δεμένον ὡς μίᾳ ἄλυσσος, καθὼ ψαλλόμενον παρ' αὐ-
 τοῦ κατὰ σειρὰν, χωρὶς νὰ διακόπτεται. ἀλλ' ὅλα
 ταῦτα ἐπροθυμῆθην νὰ τὰ δάλω εἰς τάξιν ἀνη-
 κόντως, χωρὶς καμμίαν τροπολόγησιν· καὶ τὰς μὲν
 παχυλὰς ἀνορθογραφίας ἐδιόρθωσα, καθ' ὅσον αὐ-

ται ἐπεδέχοντο διόρθωσιν, τὴν δὲ ὕλην τοῦ ποιή-
ματος διήρξα τακτικῶς, καθὼς θεωρεῖται εἰς τὰς
σελίδας τοῦ βιβλίου, ἕκαστον δὲ τεμάχιον ἐστόλι-
σα μὲ τὸν ἀρμόδιον τίτλον, καθόσον ἐξήγετο ἀπὸ
τὴν ἐγνοίαν τῶν στίχων. Εἶναι ὁμῶς περιέργον,
ὅτι μὲ μόνην τὴν ἐξιστόρησιν τῶν συμβάντων, δι-
έτηρξεν ὁ Στιχοουργὸς μας τακτικὴν τινα σειρὰν
τῆς χρονολογίας τῶν διαφόρων πολέμων.

Διὰ τὰ δώσω δὲ νύξιν τινὰ ἐπὶ τῶν ἀναφερομέ-
νων, ἐφιλοτιμήθην νὰ κοσμήσω τοῦτο τὸ βιβλιάριον
καὶ μὲ τρεῖς λιθοχαραγμένας εἰκόνας, παριστανού-
σας τὰς μάχας τοῦ Βαλτετσίου καὶ τῶν Δερβενα-
κίων, καθὼς καὶ τὴν περὶ τὰ παράλια τῶν Π. Πα-
τρῶν γενομένην κραταιὰν ναυμαχίαν, ναυαρχοῦν-
τος τοῦ μεγαλοδόξου Μιαούλη.

Μὲ ὑπεσχέθησαν οἱ συγγενεῖς τοῦ Τσοπαράκου,
ὅτι θέλουν πασχίσει ν' ἀνακαλύψουν καὶ ἄλλα
τινὰ ποιήματα τοῦ ἰδίου, καὶ ἐλπίζω, ὅτι ἡ ὑπό-
σχεσις αὕτη θέλει πραγματοποιηθῇ. Ὅθεν ἅμα μὲ
τὰ στείλουν, εἶμαι πρόθυμος νὰ προσφέρω καὶ ταῦ-
τα εἰς τὸ πανελλήνιον, πρὸς δόξαν τῆς Πατρίδος
καὶ τῶν λαμπρῶν τῆς ἀπελευθερώσεώς της χρό-
νων.

Ὁ Ἐκδότης.

ΒΙΟΣ

ΤΟΥ ΤΣΟΠΑΝΑΚΟΥ.

Ὁ Παναγιώτης Τσοπανάκος ἐγεννήθη εἰς τὴν Δη-
μιτσάνην τῆς Γόρτυνος, δυστυχῆς μὲν κατὰ τὸ σῶμα,
εὐτυχῆς ὁμῶς κατὰ τὸ πνεῦμα, καὶ ἀπέθανε τῷ 1825,
ὅτε ἔφθασε τὸ 36 ἔτος τῆς ἡλικίας του. Τὸ ἀνάστημά
του ἦτον ὡς δωδεκαετοῦς νέου, ὁ δὲ χαρακτήρ τοῦ
προσώπου του ἀνδρικός. Παῖς ὢν ἠκολούθησε δύο ἔτη
τὰ Ἑλληνικά μαθήματα εἰς τὸ κοινωφελέστατον Ἑλληνι-
κὸν Σχολεῖον τῆς πατρίδος του, μὴ δυνάμενος δὲ διὰ τὸ
ἀρθριτικὸν του πάθος ὑποκολουθήσῃ περισσύτερα, ἐγί-
νετο ἐνίοτε ἀκροατὴς τῶν συμμελετώντων εἰς τὸ Σχο-
λεῖον μαθητῶν· νοῦς εὐφυῆς, πνεῦμα ποιητικόν,
ἀστείος καὶ καλόφρωνος, ἂν ἔβλεπε κανένα ἄτοπον εἰς
τὴν πατρίδα του, ἀμέσως τὸ ἐσιχούργει, καὶ καθήμε-
νος εἰς γωνίαν τινα τὸ ἐτραγῶδει, προξενῶν ὡς
ἐκ τούτου μᾶλλον ὠφέλειαν, παρά βλάβην εἰς τὸ
κοινὸν τῆς πατρίδος του, ὅθεν καὶ μετωνομάσθη
ἀπὸ Κάλλας, Τσοπανάκος· ποτὲ δὲν ἔτυχεν ἄ ἐκβῆ

ἔξω ἀπὸ τὴν πατρίδα του· ἅμα δὲ εἶδε τὸν ὑπὲρ πα-
τρίδος ἀγῶνα, ἐνθουσιῶν ἤρχισε νὰ ἐξυμνῇ ὅσας
ἀνδραγαθίας τῶν Ἑλλήνων ἐμάνθανε γινομένους· συγ-
χρόνως μετέβαινεν ἐνίοτε εἰς τὴν Τριπολιτσάν καὶ εἰς
τὸ Ναύπλιον, καὶ περιστοιχούμενος ἀπὸ πλῆθος Ἑλλή-
νων πάντοτε, ἐτραγῶδει ἐνώπιόν των τὰ παρόντα
ποιημάτιά του.

Ὁ Καπετᾶν Νικηταρᾶς τοῦ ἔστειλεν εἰς τὴν Δη-
μιτσάνην κατὰ τὸ 1822 ἓνα ἵππον κολωβὸν πρὸς
χρῆσίν του, ὁ Τσοπανάκος ἐδέχθη εὐχαρίστως τὸ
δῶρον τοῦ ἥρωος, ἀλλὰ μὴν ἔχων νὰ θρέψῃ τὸν ἵπ-
πον, ἀπεκρίθη οὕτω πῶς Λακωνικῶς πρὸς τὸν Νικη-
ταρᾶν:

- “ Τὸ δῶρόν σου, Νικηταρᾶ,
“ Ἄλογο χωρὶς οὐρά.
“ Ἡ μοῦ στέλλεις καὶ κριθάρι,
“ Ἡ σοῦ στέλλω τὸ τομάρι.

Τοῦ ἔπεμψε λοιπὸν καὶ τρία φορτία κριθάρι ἀκο-
λούθως.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἀνεξαιρέτως τὸν ἠγάπουν καὶ τὸν
ἐπεριποιοῦντο τὰ μέγιστα, πολλοὶ δὲ τὸν ὠνόμαζον
καὶ Ὁμηρίδιον.

НБ ОНУ імені І.І. Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

Π ΤΣΟΥΠΑΝΑΚΟΣ ΕΚ ΔΗΜΗΤΣΑΝΗΣ

ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ

Διὰ τὴν Ἑλευθερίαν.

ΕΛΛΗΝΕΣ τώρα ἄγομεν,
Τὰ ὅπλα μας ἄς λάβωμεν,
Ἡ πατρίδα μᾶς φωνάζει,
Καὶ ὁ Ῥήγας μᾶς διατάζει.

Νὰ ἐλευθερωθῇ λοιπὸν,
Νὰ μὴ καταπατῆται πλὴν,
Νὰ ἐτοιμασθοῦν τὰ ξίφη
Κατὰ τῶν Τούρκων τὰ στήθη.

Ὡς πότ', ὡς πότε σταῖς σπηλαιῖς
Καὶ εἰς τῶν Τούρκων ταῖς δουλείαις;
Ἔως πότε τυραννία;
Ζήτω ἡ Ἑλευθερία!

Ὡς πότε, βρὲ παιδιὰ Γραικοί,
Νὰ τρέχωμεν ἐδῶ κ' ἐκεῖ

Ὑβρισμένοι, ἐμπαιγμένοι,
Στὰ δεσμὰ κατοικημένοι;

Κλαί' ἡ πατρίδα καὶ θρηνεῖ,
Δὲν ἔχει πλὴθὺς ὑπομονή
Νὰ βαστάζῃ τοὺς τυράννους,
Τοὺς ἀχρεῖους Μουσουλμάνους.

Ἀλλήλους ἀσπασώμεθα,
Τὰ ὅπλα ἐνδυσώμεθα,
Πολεμήσωμεν συμφώνως
Κατὰ τοῦ ἀπατεῶνος.

Οἱ Πρόγονοί μας μιὰ φορὰ
Ἐκάμαν θαύματα πολλά.
Μιμηθῶμεν Λεωνίδα,
Νὰ λυτρώσωμεν πατρίδα.

Πλέον δὲν ἔμεινεν ἐλπίς,
Καθὼς τὸ γράφ' ὁ Κοραΐς,
Κάλλισα θάνατος μὲ εἶα,
Κι' ὄχι πλέον τυραννία.

Δοῦλος δὲν γίνεται Γραικός,
Ὅντας καλὸς πολεμικὸς,

Τὸν αὐχένα δὲν τὸν κλίνει,
Τὸ σπαθί τοῦ Τούρκου δείχνει.

Καθὼς ὁ Φοῖνιξ καινουργεῖ,
Καὶ γίνεται νέον πουλί,
Ἐτση καινουργεῖ τὸ ἔθνος
Τὸ Ἑλληνικὸν τὸ γένος.

Η ΕΤΑΙΡΙΑ

Ἡ Ο ΑΟΙΔΙΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ.

ὦ Ἐταιρία θαυμαστὴ,
Καὶ ποῶς τὴν ἔκαμεν αὐτὴ;
ὦ Ἐταιρία! Ἐταιρία!
ὦ μεγίστη συμφωνία!

Καὶ ποῶς τὴν ἔκαμεν αὐτὴ
Τὸ κάδρον τοῦ γιὰ νὰ γενῇ,
Νὰ τὸν προσκυνῇ τὸ ἔθνος
Τὸ Ἑλληνικὸν τὸ γένος;

Ὁ Ὑψηλάντης ὁ σοφός,
 Αὐτὸς εἶναι ὁ καινουργός,
 Π' ἔκαμε τὴν Ἑταιρίαν,
 Τὴν μεγάλην συμφωνίαν,

Γιὰ νὰ σκοτώσῃ τὴν Τουρκίαν,
 Γιὰ νὰ μὴ βασιλεύσῃ πλιάν,
 Γιὰ νὰ χάσῃ τὸ Δουβλέτι
 Τ' ὄνομα τοῦ Μωχαμέτη.

Χαῖρε, Ἀλέξανδρε σοφὲ,
 Τῆς Ἑταιρίας καινουργέ!
 Κἂν ἀπὸ τὴν γῆν εὐγῆκες,
 Κἂν ἀπὸ τὸν Ἄδην ἦλθες.

Τὰ νέα σου συγγράμματα
 Ἐκίνησαν τὰ ἄρματα,
 Κι' ἀφανίσαν τὸ Δουβλέτι
 Τοῦ Μαχμούτη τοῦ προπέτη.

Ὅπλα καὶ ξίφη καὶ σπαθιά
 Ἐτοιμασθῆκαν, βρὲ παιδιὰ,
 Τρέχουν μὲ ὁρμὴν μεγάλην
 Στοῦ Μαχμούτη τὸ κεφάλι.

Τοῦ ὕψηλάντη τὸ σπάθι
 Στοὺς Τούρκους ἔκαμεν ἀρχή,
 Ἐκαμε τῇ ἀληθείᾳ
 Ἕνα τράκο στὴν Βλαχία.

Ὁ Σάββας ὁ παγκάκιστος,
 Θεόδωρος ὁ ἄπιστος
 Ἐπρόδωσαν τὸν ὕψηλάντη,
 Νὰ τὸν πιάσουν μὲ ἀπάτη.

Ἡ Θεία Χάρις τὸν σοφεῖ,
 Καὶ δίδει τόπον τῇ ὀργῇ,
 Ἀνενέργητος ἐγίνη,
 Γιατ' ὁ Σάββας τὸν προδίνει.

ΟΙ ΠΡΟΔΟΤΑΙ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΙ ΣΑΒΒΑΣ.

Θεόδωρε κακόπαιδον
 Ἐκρίθης στὸ στρατόπεδον,

Κ' ἐφονεύθης ἐν τῷ ἄμα
Μὲ τῆς προδοσιᾶς τὸ γράμμα.

Σάββα τι ἐκατόρθωσες!
Τὸν Ἰψηλάντη 'πρόδωσες,
Τῆς πατρίδος ἡ κατάρρα
Δὲν θὰ σὲ παιδεύσει ἄρα!

Ἐθανατώθης παρευθὺς,
Γιατὶ ἐφάνης ἀπειθὴς,
Ἀπειθὴς καὶ παραβάτης
Τῆς πατρίδος ἀποστάτης.

Σάββα στὸν Ἄδην σὰν κριθῆς,
Τὶ τάχα θὲ ν' ἀποκριθῆς!
Ἡ 'δική σου προδοσία
Ἐφθειρε καὶ τὴν Βλαχία.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΟΥΛΤΑΝΟΝ.

Σουλτάν Μαχμούτης 'τρόμαξε,
Κι' ὁ Μωχαμέτης 'φώναξε,

Δυστυχία εἶναι τούτη
Εἰς ἐσέ Σουλτάν Μαχμούτη . . .

Δῶσε τὴν Πόλιν τῶν Ξανθῶν,
Καὶ τὴν Ἑλλάδα τῶν Γραικῶν.
Τί! ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος
Βασιλεὺς ὁ Κωνσταντῖνος

Συνάζει στράτευμα πολὺ
Εἰς τὴν Ἐπτάλοφον νὰ ᾿λθῇ,
Καὶ τὰ φύλα καὶ τὰ γένη
Τὰ ἐσπέρια τὰ μέρη.

Νεκροὶ θεὸν νὰ ἀναστηθοῦν
Μέσ' στὴν Ἀγίᾳ Σοφίᾳ νὰ ᾿μποῦν.
Χαῖρε ὦ Ἀγίᾳ Σοφία
Μὲ τὰ ἅγια τὰ θεῖα!

Ἄγγελοι θεὸν νὰ λειτουργοῦν
Τὰ ἅγια νὰ ᾿πηρεστοῦν,
Ἐφθασεν ἡ σωτηρία,
Χαῖρε ὦ Ἀγίᾳ Σοφία!

Μαχμούτῃ κακῶς ἔπραξες,
Τοὺς ἄρχοντας τοὺς ἔσφαξες,
Χωρὶς νάχουνε αἰτία,
Θὲ νὰ λάβῃς τὴν παιδεία.

Ὁ ΓΕΝΙΚΟΣ ἈΡΧΗΓΟΣ

τῶν Πελοποννησιακῶν ὅπλων

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.

Ἐπειτα ἔκαμεν ἀρχὴ
Κολοκοτρῶνῃ τὸ σπαθί,
Ἐκαμεν εἰς τὸν Μωρέα
Ἡ Ἑλληνικὴ ῥομφαῖα.

Ὅταν ἄρχισ' ὁ πόλεμος,
Καὶ τῶν Τούρκων ὁ ὄλεθρος.
Στὸ Λεϊβάδι πολεμοῦνε
Καὶ τοὺς Τούρκους τοὺς νικοῦνε.

Πάλιν ἄρχισ' ὁ πόλεμος
Καὶ τῶν Τουρκῶν ὁ ὄλεθρος,
Πόλεμος τοῦ Ἀρσενίου
Εἰκοσπέντε Ἀπριλίου.

Ἐξω στὸ Ἄργος πολεμεῖ
Τοὺς Τούρκους τοὺς καταπατεῖ,
Τὸν κλειοῦν στὴν Κεκρυμμένη (1)
Ἡ καρδιά του εἶν' ἀνδρειωμένη.

Ἐξήντα ὥρας πολεμεῖ,
Χωρὶς νὰ φάγῃ καὶ νὰ πῖῃ,
Πολεμᾷ μ' ὀκτὼ ἡρώους
Κ' ἔκαμεν ἐξήντα φόνους.

Πέρνει στὸ χέρι τὸ σπαθί,
Καὶ φεύγει μὲ πολλὴν ὀρμὴν,

(1) Μονὴν κειμένη ἐπὶ ἀποτόμου τινὸς βράχου εἰς τὴν
υπώρειαν τῆς ἀκροπόλεως τοῦ Ἀργους, λαβοῦσα τὴν ἐπίκλη-
σιν ταύτην ἀπὸ τὸ δύσβατον τοῦ τόπου, ὅς τις κοῦπτει σχεδὸν
ἐλόκληρον τὴν Μονὴν εἰς τοὺς μυχοὺς τοῦ ὄρους.

Ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες φεύγει,
Ὁ Θεὸς τὸν συνοδεύει.

ΟΙ ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΙ
ΣΤΑΪΚΟΣ ΣΤΑΪΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ
ΓΙΑΤΡΑΚΟΣ

ἢ ὁ ἀποκλεισμός τοῦ Ναυπλίου.

Πάλιν ἄρχισ' ὁ πόλεμος,
Καὶ τῶν Τουρκῶν ὁ ὀλεθρος,
Πόλεμο κάνει καὶ ὁ Σταΐκος
Καθὼς κάνει καὶ ὁ Γιατράκος.

Τοὺς Τούρκους τοὺς ἀφάνισε,
Τ' Ἀνάπλι τὸ 'πλοκάρησε,
Ὅλ' ἡμέρα τράκο κάνει
Νέος ἥρωας ἐράνη.

Ἀπ' τοὺς πολέμους τοὺς πολλοὺς,
Καὶ τῶν Τουρκῶν τοὺς διωγμοὺς,

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

Рис. 11

БАЛТЕТИ КОЛОКОТРОНИ

Ἐλαβώθηκε στὸ χέρι,
Γιατὶ τρέχει σὰν ἕφετέρι.

Θάνατον δὲν ἐτρόμαξε
Ἡρωϊκῶς ἐφώναξε,
Ὅλ' ἡμέρα κάνει τράκο,
Ἐλαβώθης πάλιν Στάϊκο.

Καὶ πόλεμος στὴν Μπερζοβά,
Ἡ Ἄγαρ (1) κλαίει καὶ βοᾷ,
Καὶ μαζεύει τὰ παιδιὰ της,
Γιὰ νὰ πᾶν' στὰ προποδὰ της.

Ἡ ΕΝΔΟΘΕΟΣ ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΥ.

Πόλεμον κάνουν οἱ Ἕλληνες
Κι' αὐτοὶ οἱ ὑπερέλληνες,

(1) Γυνή, ἐξ ἧς ἐβλάστησεν ἐν πρώτοις τὸ Τουρκικὸν γένος, ἐπωνασμασθὲν ἐκ ταύτης: Ἀγαρηναί.

Πόλεμος μέσ' στὸ Βαλτέτσι
Π' ἔπεφτ' ἄμετρο τουφέκι·

Τοὺς Τούρκους ἐσκοτώνανε,
Τοῦρκοι τοὺς ἐμαζώνανε,
Τοὺς ἐπῆραν ταῖς πυργέλαις,
Καὶ τὰ ἄττια μὲ ταῖς σέλαις.

Ἕνα τσιαντήρι θαυμαστὸ
Γιουρούκ μπαρζάκι χωριστὸ,
Ὡ ἀπόγον' ἀνδρειωμένα,
Ἀπ' τοὺς Ἕλληνας σπαρμένα!

Θάνατον δέν τρομάζουνε
Παρά τοὺς Τούρκους κρᾶζουνε,
Γιὰ νὰ βγοῦν στὴν πεδιάδα,
Νὰ παλεύσουν μὲ τὰ ἄττια.

Οἱ Ἕλληνες χωρὶς σπαθιά,
Οἱ Τοῦρκοι μὲ καθαλλαριά
Μέσ' στὸν κάμπον πολεμοῦνε,
Καὶ τοὺς Τούρκους τοὺς νικοῦνε.

Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΔΟΛΙΑΝΩΝ,

Ἡ Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ.

Πάλιν ἄρχισ' ὁ πόλεμος,
Καὶ τῶν Τουρκῶν ὁ ὄλεθρος.
Καὶ στὰ Δολιανὰ ἕνας κρότος
'Ποῦ ἐρράγησεν ὁ τόπος.

ὦ ἥρωα Νικηταῖ !
Τὸ αἶμα τῶν Τουρκῶν βοᾷ,
Γιὰ νὰ παύσης τὸ σπαθί σου
Τὴν Ἑλληνικὴν ὁρμὴν σου.

Μ' ὀγδόντα ἄνδρας 'κλείσθηκες,
Τούρκους δὲν ἐφοβήθηκες.
Τρεῖς χιλιάδας δὲν τρομάζεις,
Ὡς τὸν Λεωνίδα κράζεις.

Πατρίδα νὰ τιμήσωμεν,
Κι' ὅλοι μὴν ὥρ' ἄς ζήσωμεν,
Ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς δόξης,
Τὴν ἐκδίκησιν νὰ δώσης.

Βάνει τούς Τούρκους ἐμπροστά,
Σὰν ὁ τσοπάνος τὰ τραγιά,
Τοὺς ἐπῆρε δυὸ πυργέλες.
Κί' ὅλους τοὺς τζεπιχανέδες. (1)

Η ΠΕΡΙΒΟΗΤΟΣ ΜΑΧΗ

ΤΟΥ ΛΑΛΛΑ.

Ὁ τρομερὸς ὁ πόλεμος,
Καὶ τῶν Τουρκῶν ὁ ὀλεθρός
Πόλεμος ἦτον τοῦ Λάλλα,
Τοῦρκοι 'λέγαν ἄλλα ἄλλα.

Ὁ Δημητράκης καπετάν, [2]
Ποῦ λέγει τὰν ἢ ἐπὶ τὰν
Τῶν Λαλαίων λέγει σῆτε!
Κί' ὅλοι σας ν' ἀκροασθῆτε!

(1) Τουρκικὴ λέξις μεθερμηνεύουσα εἰς τὴν γλῶσσαν μ.
τὸ ὕλικόν τοῦ πολέμου, τὰ πολεμοφύδια δηλαδὴ.

(2) Ἐννοεῖ τὸν Κολιόπουλον Πλαπούταν.

Παύομεν τὰ τουφέκια μας,
Καὶ σείς τὰ τουμπελέκια σας,
Ν' ἀκούστ' ἀσροπελέκια
Τὰ Καρυτινὰ τουφέκια.

Μιὰ μπαταριά τοὺς ἔδωσανε,
Τρακόσιους ἐσκοτώσανε,
Τὰ Καρυτινὰ τουφέκια
Ἦρανε τὰ τουμπελέκια.

Ἕλληνες ἀνδρειώτατοι
Ὅλ' εἶθε θαυμαστώτατοι,
Ποῦ ἔσκοτώστε τοὺς Αἰαλαίους
Τοὺς βαρβάρους καὶ χυδαίους.

Καὶ χάρις τὴν καθαλαριά
Τοὺς χαϊπαλίδες (1) τὰ σκυλλιά
Εὐαγγέλης μὲ τὰ τόπια,
Κόφτει τῶν Τουρκῶν τὰ πόδια.

(1) Τουρκικὴ ἐπωνυμία στρατιωτικοῦ τινος τάγματος.

Λώδεκα ὥρας πολεμοῦν,
Χωρὶς νὰ φάν χωρὶς νὰ πλοῦν,
Ἔως πότε τυραννία;
Ζήτω ἡ ἐλευθερία!

Λαλαῖοι ἀπ' τὸν φόβον τους
Ἐπῆρανε τὸν δρόμον τους,
Καὶ τ' ἀφήσανε τοῦ Λάλα
Καὶ κλεισθήκανε στὴν Πάτρα.

Ἀπ' τό τουφέκι τὸ πολὺ
Στὸν Ἄδῃ πῆγεν ἡ βοή,
Καὶ τ' ἀκούσαν οἱ ἀνδρειωμένοι,
Κ' ἐχαρῆκαν οἱ καϊμένοι,

Ὁ Ἄδης ἐπωδύρετο,
Οἱ ἀνδρειωμένοι ὕροντο,
Νὰ συντρίψουνε τὰς πύλας
Νὰ βρεθοῦν στάς Θερμοπύλας,

Ὡς Ἀχιλλέα κ' Ἡρακλῆ,
Καὶ θαυμαστὸ Θεμισοκλῆ,

σηκωθῇτ' ἀπὸ τοὺς τάφους
 Νὰ ἰδῇτε νέους ἄθλους.

Νὰ ᾄδῃτε ἥρωας πολλοὺς,
 Ἀνδρειωμένους θαυμαστοὺς,
 Π' ἔχουν τὰ σπαθιά ζωσμένα,
 Τα τουφέκια γεμισμένα.

Νὰ ᾄδῃτε νίκας τῶν Γραικῶν,
 Καὶ τὴν φθορὰν Ὀθωμανῶν.
 Εὐγέτε, παρακαλῶ σας,
 Τῶρ' ἂν εἶναι ὀρισμός σας.

ΟΙ ΥΙΟΙ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΜΠΕΗ,

Η Ο ΠΕΣΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΡΥΣΤΟΝ ΠΑΙΔΑΣ.

Ὅλα τοῦ Μπέη τὰ παιδιὰ
 Καὶ ὅλη του ἡ γενεὰ
 Γιὰ τὸ γένος πολεμοῦνε,
 Πρέπει καὶ νὰ τιμηθοῦνε.

Τοῦ Μπέη ἕνας τοῦ υἱός,
 Ἡλίας εἶν' ὁ θαυμαστός
 Εἰς τὴν Κάρυστο 'φονεύθη,
 Κ' εἰς τὸν Ἄδ' εὐθὺς εὐρέθη

Τὸν ἐρωτοῦν οἱ πρόγονοι,
 Τί κάμνουν οἱ ἀπόγονοι
 Ἐφανέρωσε τοὺς ἄθλους
 Τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους.

Χαρὰ μεγάλη γίνεται
 Γρατὶ ἡ Ἄγαρ φθείρεται,
 Χαίρεται ὅλη ἡ κτίσις
 Κ' ἡ Ἑλληνικὴ ἡ φύσις.

Μὲ δέκα ἄνδρας 'κλείσθηκε,
 Τούρκους δὲν ἐφοβήθηκε,
 Θανατόνει καὶ λαβόνει
 Καὶ τὸν τζεπχανὲ τὸν σώνει.

Πλέον δὲν ἔμεινεν ἐλπίς,
 Ἡλία τὸ σπαθὶ τραβεῖς,

Τὴν ζωὴν σ' ἀποφασίζεις,
Καὶ τοὺς Τούρκους τοὺς ζαλίζεις.

Τότε σοῦ ἦλθ' ἡ μπαταριά
Ἡλία τὴν δεξιά μεριά,
Ἐσκοτώθηκες Ἡλία
Μὲ Ἑλληνικὴν ἀνδρία!

Ἀνδρειωμένο κόκκαλο
Τοῦ Λεωνίδ' ἀπόγονο,
Εἶχες εὐμορφιά κι' ἀνδρίαν
Καὶ Ἑλληνικὴν σοφίαν.

Βουνὰ λαγκάδια τὸν ἐκλαίν
Τὸν ἥρωα τὸν Μπεηζαδὲν,
Κλαί' ἡ Μάνη κ' ἡ Ἑλλάδα
Τέτοιον γενναῖον ἄνδρα.

ΟΙ ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΙ

ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ, ΝΤΑΓΡΕΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΡΑΚΟΣ

Ὁ καπετάν Νικηταρᾶς,
Καὶ καπετ' Ἀναγνωσταρᾶς
Πολεμοῦνε γιὰ τὸ γένος
Ῥωμᾶλαίως καὶ γενναίως.

Κι' ὁ καπετάν λέγω Νταγρῆς
Στὸν πόλεμο κάμνει φθοραῖς,
Γερά σου καπετάν Γιατράκο,
Ὅλ' ἡμέρα κάμνεις τράκο.

Τὸν καπετάν Νικηταρᾶ,
Π' ἔχει λεονταριοῦ καρδιά,
Μεσ' τοὺς κάμπους ἐχωνόταν
Καὶ ἀτλήν δὲν ἐφοβόταν.

Πιάνει τοὺς Τούρκους ζωντανούς
Σὰν τοὺς καλοὺς τοὺς κυνηγούς,
Ἄλλους κόφτει κι' ἄλλους σφάζει,
Στὴν Τριπολιτσᾶ τοὺς βάζει.

Ὁ καπετὰν Νικηταρᾶς,
Ὁ θαυμαστός ὁ ἥρωας
Καὶ εἴς Ρούμελης τὰ μέρη
Πάντα κάμνει τὸ σεφέρι.

Τοῦ Λεωνίδα τὸ σπαθί
Νικηταρᾶς θὰ τὸ φορεῖ,
Τοῦρκος νὰ τὸ 'δῇ λαβόνει
Θ' ἀποθάνει, δὲν γλυτόνει.

Στοῦς Τοῦρκους σέλνει γράμματα,
Τοῦρκοι, γὰρ δώσε τ' ἄρματα,
Δώσε Τοῦρκοι τ' ἄρματά σας
Νὰ γλυτώσε τὰ παιδιὰ σας.

Τ' ἄρματα δὲν τὰ δίνομεν,
Τὸ αἷμά μας τὸ χύνομεν,
Φέρτε Ρεῦσσο φέρτε Φράγκο
Τὰ ἄρματα πετοῦμεν χάριω.

Ὁ πρίγκιψ (1) 'πίσω ἔρχεται,
Κ' ὅλος ὁ κόσμος χαίρεται.

(1) Ἐννοεῖ τὸν Δ. Ὑψηλάντην.

Τῶν Ἑλλήνων θὰ τὰ δώσε,
Αἰγοσοὶ θὲ νὰ γλυτώσε.

Οἱ Τοῦρκοι ἀπ' τὸν φόβον τους,
Ἀπ' τὸν πολὺν τὸν δρόμον τους,
Ἐφωνάζανε κ' ἐκλαίαν,
Τὸν Μωάμεθ ἐγυρεύαν.

Γιὰ νὰ τὸν ἐρωτήσουνε,
Τὸ, ποῦ θὰ καταντήσουνε,
'Πές μας, 'πές μας Μωχαμέτη,
Τὶ θὰ γίνεῖ τὸ Δουβλέτι;

Κι' ὁ Μωχαμέτης εἶρηκε,
Στοῦς Τούρκους ἀπεκρίθηκε,
Δυστυχία εἶναι τούτη. . .

Κρίμα σὸν Σουλτάν Μαχμούτη.

Τοῦρκοι! γιὰτ' εἷσασθε σφαβὰ,
Τὸν πολεμοῦν τὸν βασιλιά,
Δὲν κυττᾶτε τὰ κιτάπια (1)
Ὅπου νὰ σᾶς βγοῦν τὰ μάτια!

(1) Τὰ θρησκευτικὰ βιβλία τῶν Τούρκων.

Ποῦ γράφουν κ' ἀναγνώνουνε
Καὶ τὴν Τουρκιὰ τὴν διώχνουνε,
Σύρτε τὸ προσκύνημά σας,
Νὰ γλυτώσε τὰ παιδιὰ σας.

Οἱ ΥΔΡΑΙΟΙ ΨΑΡΙΑΝΟΙ

ΚΑΙ ΣΠΕΤΣΙΩΤΑΙ

ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΤΩΝ ΠΛΟΙΩΝ

Καὶ τὸ μιντάτ' ἐρχότανε
Στὴν θάλασσα πνιγότανε
Τοὺς ἐσκότοναν ὕδριώται
Καὶ οἱ Ψαριανο-Σπετσιῶται.

Καράβια μου ὕδριώτικα
Ψαριώτικα Σπετσιώτικα,
Παινεμένα εἶσθε οὔλα
Τοῦ πελάγους καραβούλια.

Τοὺς Τούρκους ἐσκοτόνατε,
Τὴν θάλασσαν θολόνατε

Ἰδρωτάκια Ψαριωτάκια
Καὶ θαλασσινὰ πουλάκια.

Τῆς θάλασσης τὰ κύματα
Τᾶχανε χαιρετήσματα.
Πιάσατε τὸν Σεῖσλάμη
Τῆς Τουρκίᾳς τὸν Πατριάρχη.

Ἡ θάλασσ' ἀνταρεύεται
Καὶ σεῖς ὅλο σαλεύετε,
'Κάψατε ἓνα ντελίνι
Ἐξω εἰς τὴν Μιτυλήνη.

Ἕλληνες ! ἐρῶ χαίρετε !
Στὴν 'Υδρα ὁ πρίγγιψ ἔρχεται
Κ' ἐρμηνεύει τὰ καράβια
Τὰ ἀνδρεῖα παλληκάρια,

Γιὰ νὰ φυλάξουν τὰ νερά,
Γιὰ νὰ φυλάξουν τὰ στενά,
Γιατὶ ἔρχετ' ἄλλα πάντα
Τοῦ Σουλτάν Μαχμούτ' ἀρμάτα.

Η ΑΦΙΕΙΣ ΤΟΥ Δ. ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ
ΕΙΣ ΑΣΤΡΟΣ

ΚΑΙ Η Β'. ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ.

Ν' ἀφήσωμεν τὸ κείμενο,
Νὰ ἴθοῦμε εἰς προκείμενο,
Καὶ τὸν ἐρχομὸν ὡσαύτως
Καὶ ὁ πρίγκιψ ἔγῃκε εἰς Ἄστρος.

Στὸν Ἄγιαννη ξεπέζευσε,
Κι' ὅλος ὁ κόσμος ἔτρεξε,
Καὶ τὸν προσκυνοῦνε ὅλοι,
Ὡς Χριστὸν οἱ Ἀποστόλοι.

Νόμους δικαίους ἔδειξε
Κι' ὅλος ὁ κόσμος ἔστερξε,
Πληρεξούσιος νὰ γένῃ
Τῷ Ἑλληνικῷ τῷ γένει.

Κάποιοι δημογέροντες
Κακίᾳ περιφέροντες,

Δὲν τοὺς ἄρεσαν οἱ νόμοι
Θέλουν νὰ 'ναι κληρονόμοι,

Στὸν Ἁγιαννὴν 'καθάληκε.
Στὰ Βέρβενα ἐδιάβηκε,
Καὶ τὸν προσκυνοῦν παππάδες
Μὲ θυμίαμα, λαμπάδες.

Καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ λοιπὸν
Ἐκαμαν προὔπαντισμὸν,
Προὔπαντισμοὺς μεγάλους
Ἀπὸ τῶν δεινῶν τοὺς κλάδους.

Οἱ Τοῦρκοι ὡς τ' ἀκούσανε
Τὰ μάγιστρα 'τραβούσανε
Νύκτα 'μέρα δὲν κοιμοῦνται
Μέσ' ἑσπέραις ντάπραις ξενοχτοῦνε.

ΜΑΧΗ ΕΙΣ ΑΓΙΟΝ ΒΑΔΑΣΙΟΝ
ΚΑΙ ΕΙΣ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΝ.

Πάλιν ἄρχισ' ὁ πόλεμος,
Καὶ τῶν Τουρκῶν ὁ ὄλεθρος.
Καὶ στὸν Ἀγιοβλάση νίκη,
Βοηθεῖ ἡ θεία δίκη.

Πάλιν ἄρχισ' ὁ πόλεμος,
Καὶ τῶν Τουρκῶν ὁ ὄλεθρος.
Πόλεμος στὴν Μαντινεῖα . . .
ὦ Ἑλληνικὴ ἀνδρεία!

Πόλεμο κάμν' ὁ Νταγρὲς,
Μύριας χίλιαις φοραῖς
Οἱ Περσιᾶνοι τὸν ἐκλεβοῦνε,
Καὶ μὲ πέτραις τὸν κτυποῦνε.

Δὲν ἠμπορεῖ νὰ σηκωθῇ,
Παρά ἀνδρείως πολεμεῖ,
Εἴκοσι Τούρκους σκοτόνει,
Σμίγει τὸν Κολοκοτρώνη.

Κολοκυτρώνης καὶ Νταγρὲς
Στοὺς Τούρκους κάμνουνε φθοραῖς,
Ἐσκοτώσανε διακόσιους
Κ' ἐλαβῶταν ἄλλους τόσους.

Τρακόσια ζῶα 'πήρανε,
Καθὼς πολλοὶ τὰ εἶδανε,
Τοὺς ἐπῆραν τὰ μουλάρια,
Τὰ ἀνδρεῖα παλληκάρια.

Ἕλληνες καὶ ἀπόγονα,
Γιὰ παύσετε τὰ ὄργανά,
Νὰ ἀκούγε τὰ μαντάτα,
Γιὰ τοῦ Τούρκου τὴν ἀρμάτα.

Ὑδρο-Σπετζιῶται Ψαριανοί,
Στὴν θάλασσ' εἰσθε δυνατοί,
'Κάψατε ὀκτὼ καράβια
Ἦν θαλασσινὰ λιοντάρια!

Ἐνα βρίκι ἐπιτάχτε
Τ' ἄλλα δὲν τὰ 'προφθάσατε,

Ἰάσατε καὶ μιὰ φρεγάδα
Μεσ' ἑῆς Μήλου τὰ μπουγάζια.

Κάμνουν οἱ Ἕλληνες χαραῖς,
Ῥίχνοντες καὶ ταῖς μπαταριαῖς.
Ἡ Μονοβασίλ' ὑποτάχθη,
Προσκυνεῖ τὸν Ὑψηλάντη.

Ἕλληνες καὶ ἀπόγονα,
Κτυπήσατε τὰ ὄργανα
Καὶ τὸ Νιόκασρ' ὑποτάχθη,
Προσκυνεῖ τὸν Ὑψηλάντη.

Ἀπόγονα ἐπίλοιπα,
Τι σέκεσθε περίλυπα!
Μὴν τρομάχτε τὴν ἀρμάτα
Ποῦ ἔλθε εἰς τὴν Καλαμάτα;

Ἡ ἀρμάτα σχίζει τὰ νερά,
Ἀδύνατ' εἶναι φανερά.
Ἰηλθε τὸ λοιπὸν ἡ ὥρα
Τῆς ἐλευθερίας τώρα.

Καράβια μου ὕδριώτικα,
Ψαριώτικα Στετζιώτικα,
Ἡ ἀρμάτα δὲν ἀράζει,
Τὰ μπουρλότα σας τρομάζει.

Σήμερον γίνεται χαρὰ
Εἰς ὅλα τὰ περίχωρα,
Γίνεται χαρὰ μεγάλη
Εἰς τὴν Γῆν καὶ εἰς τὸν Ἄδην.

Η ΔΙΩΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑΣ
ΚΑΙ Ο ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΣ ΚΕΦΑΛΑΣ.

Τριπολιτσὰ εὐφραίνεται,
Μὲ τὸ ρεσάλτο πέρνεται·
Ἔως πότε τυραννία;
Ζήτω ἡ Ἐλευθερία!

Κεφάλας ἦτον ἡ ἀρχή,
Ὅπου ἐμβῆκε μὲ ὀρμή·

Γεῖά σου καπετάν Κεφάλα,
Κάμνεις θαύματα μεγάλα.

Ποταμηδὸν, ποταμηδὸν
Χύνεις τὸ αἷμα τῶν Τουρκῶν·
Ἄς μὴν παύσῃ! ἄς μὴν παύσῃ!
Ἔως τὸν Γιαπὲ (1) νὰ φθάσῃ!

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Ἦν Πελοπόννησος Ἑλλάς,
Τὶ σιωπᾶς καὶ δὲν βοᾶς;
Νὰ εἰπῇς τῶν προπατόρων
Τῶν ἀνδρειωμένων ὅλων,

Ἀπὸ τὸν Ἀῶν νὰ εὐγοῦν,
Στὰ θαύματά τους νὰ βρεθοῦν,
Νὰ ἰδοῦν τοὺς ἀπογόνους,
Κάποιοι χαλοῦν τοὺς νόμους.

(1) Ὁ εἰς τὴν Μίκαν τάφος τοῦ Μωάμεθ.

Νά ἐρμηνεύσουνε αὐτοὺς,
Τοὺς ἀπογόνους τοὺς Γραικοὺς,
Γιὰ νὰ παύσ' ἡ ἀναρχία,
Καὶ ν' αὐξήσῃ ἡ ἀνδρεία.

Μητέρα! ὑπηρετήσ' τα
Τὰ τέκνα σου νουθέτησ' τα!
Νά μὴ πέσουν τὴν κραιπάλην,
Νά μὴ σὲ σκλαβώσουν πάλιν.

Ὡς νὰ παύσῃ τὸ σπαθί,
Ἀπ' τῶν Τουρκῶν τὴν κεφαλὴ,
Τότε θ' ἀναβῇς στὸν θρόνον
Καὶ ν' ἀφήσῃς κληρονόμο.

Τέκνα μου περιπόθητα,
Ὡς πότε ἀδιόρθωτα;
Ἔως πότε ἀναρχία;
Παύσατ' ἀπὸ τὴν κακία! . . .

Μὴν ἀγαπάτε τὸν χρυσὸν
Τὰ λάφυρα τῶν ἀσεβῶν.

Ἐνωθῆτε καθὼς πρέπει,
Τότε ἡ πατρίδα χαίρει.

Χαῖρε εὐφραίνου, ὦ Ἑλλάς,
Εἰς τὰς βασιλικὰς αὐλὰς,
Γένος εἶσαι καὶ γενναῖα,
Εἶσαι τῶν Ἡρώων θρέμμα.

ὦ Πελοπόννησος Ἑλλάς,
Τι σιωπᾶς καὶ δὲν σκιρτᾶς!
Νέον σύστημα ἐγίνη,
Γὰρ νὰ παύσουν οἱ κινδύνοι.

ὦσε σὸν θρόνον ν' ἀναβῆς,
Ἐγκάρδιος νὰ εὐφρανθῆς,
Ἔως πότε βαρβαρία,
Καὶ τυραννικὴ σκλαβία!

Ἦλθε τῆς δόξης ὁ καιρὸς,
Βουλὴ συμβούλευσον καλῶς
Τοὺς Γραικοὺς τοὺς ἀπογόνους,
Νὰ εὐπειθωνταὶ τοὺς νόμους.

Τοὺς νόμους νὰ τελέσῃ,
 Θέλει τοὺς ἐπαινέσῃ,
 Οἱ φιλογενεῖς ἄνθρωποι
 Ὅπου εἶναι τὴν Εὐρώπην.

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

216.24

NAVY

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΟΛΟΣ

ΚΑΙ Ο ΝΑΥΑΡΧΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΔΗΣ.

Καράβια μου ὕδριώτικα,
Ψαριώτικα Σπετσιώτικα,
Βάλτ' ἀέρα σὰ πανιὰ σας,
Καὶ νὰ δείξτε τὴν ἀνδρειά σας.

Πάλι ἀρμάδ' ἀπέρασε,
Ἀπὸ τ' ἐσᾶς ἐμέργισσε,
Καὶ πηγαίνει τὴν Κορώνη,
Καὶ ἀράζει τὴν Μοθώνη.

Ἄγιε Νικόλα φύλαξε
Καὶ τὰ μπουρλότα σύνταξε,
Τὴν ἀρμάδα γιὰ νὰ κάψουν,
Τὸ κηρὶ νὰ σοῦ προφθάσουν.

Ὅλα μισεύουν μὲ χαρὰν,
Παίζοντα μέσα σὰ νερά,
Καὶ πηγένουνε τὴν Πάτρα,
Καὶ τὴν βρίσκουν τὴν ἀρμάτα.

Ἀνδρέα ἀνδρειότατε,
Μηαύλη θαυμαστότατε,
Δυὸ φρεγάδας κατατρέχεις,
Πολεμεῖς καὶ δὲν ἀπέχεις.

Τὴν μίαν τὴν ἐτρούπησες,
Τοὺς Τούρκους τοὺς ἐνίκησες,
Καὶ τῆς ἄλλης τὰ κατάρτια,
Τάχαμες σὲ δυὸ κιμμάτια.

Ἵπὺ ἦλθε κόντρα ὁ καιρὸς,
Κ' ἔγινε πόλεμος τρελλὸς,
Τότε ἡ ἀρμάδα φεύγει,
Δὲν ἤξεύρει ποῦ ὁδεύει.

ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΕΓΑΥΚΑΔΟΣ.

Πάλιν ἄρχισ' ὁ πόλεμος,
Καὶ τῶν Τουρκῶν ὁ ὄλεθρος,
Πόλεμος τὴν Ἐγλυκάδα,
Χαῖρ' εὐφραίνου, ὦ Ἑλλάδα.

Πόλεμος ἔγινε φρικτός,
Βέβαια ἀποδεικτικός,
Ἐγινε φθορά τοὺς Τούρκους,
Στοὺς ἀχρεῖους Μαμαλούκους.

Πάλιν ἄρχισ' ὁ πόλεμος,
Καὶ τῶν Τουρκῶν ὁ ὄλεθρος,
Πόλεμος ἔγινε κι ἄλλος,
Θαυμασὸς ἦν καὶ μέγας.

Στοῦ κυνηγοῦ τοῦ Ρουμανοῦ,
Μὲ τοὺς Βαρβάρους πολεμοῦν.
Καπετὰν Κολοκοτρώνη,
Ὁ Θεὸς σὲ δυναμώνει.

Μόνος του τρέχει μὲ ὁρμήν,
Μὲ τὴν ἡρωϊκὴν φωνήν,
Ἐκαμε μεγάλην νίκην,
Καὶ τοὺς Τούρκους καταδίχην.

Μαχμούτ' ἔχεις Τούρκους πολλοὺς,
Γιατὶ νὰ στέλλῃς ἑλιγαστούς;

Στείλει ἑκατὸν χιλιάδες,
Ἀπὸ τοὺς ᾠδηματάδες.

Νὰ ᾄδῃς εὐχαριστήρια,
Γρικῶν τὰ νικητήρια,
Ποῦ ἡ δόξα σου Μαχμούτη;
Ἐντροπή σου εἶναι τούτη.

ΕΜΠΡΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚῆΣ

ΝΑΓΑΡΧΙΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΙΟΝ ΚΑΙ ΤΣΕΣΜΕ.

Ἐδρα μαζὴ μὲ τὰ Ψαρά,
Ἐκάμανε νέαν φθορά,
Μέσα σὸν Τσεσμέ στὴν Χίο,
Ἐκάψανε ντελίνια δύο.

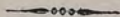
Ἐκάψαν τοῦ Πασσᾶ Ἰζαμουσι,
Φθείρετ' ἡ ἀρμάδα ἡ μισή,
Νὰ ᾔτον δυὸ σὰν τὸν Μζαούλην.
Ἐκαίγαν τὴν ἀρμάδα οὐλὴν.

Κλαίει ὁ Μαχμούτης καὶ θρηνεῖ,
 Στοχάζεται τι θὰ γενῇ,
 Τύραννε τι νὰ προσμένῃς;
 Γῇ τῆς Μαδιάμ θὰ γένῃς.

Λάμπουν καὶ σπινθηροβολοῦν,
 Τὰ ὅπλα τῶν Γραικῶν παντοῦ,
 Ἡ πατρίδα ἐτιμῆθη,
 Καὶ ἡ Ἄγαρ κατηργήθη.

Ἀνδρείων ὀρφανὰ παιδιὰ,
 Τώρα ἄς λάμπουν τὰ σπαθιά,
 Τώρ' ἄς λάμψῃ ἡ πατρίδα,
 Ὡς τὸν μέγα τὸν φωστῆρα.

Μὴ πέσητε εἰς τὴν τρυφήν,
 Τρέξατε ὅλοι μὲ ὁρμήν,
 Καὶ συμφώνως πολεμεῖτε,
 Πλέον νὰ μὴ κοιμηθῆτε.

Ο ΔΡΑΜΑΛΗΣ.

Ὁ Δράμ.-Πασσᾶς ἐφρένιασε,
 Ἀπ' τὰ Δερβένια 'πέρασε],
 Κ' ἔρχεται μὲ μίαν ζάλη,
 Διὰ τὰ μᾶς καταβάλη.

Ἡ ὥρα ἡ χαροποιᾶ,
 Ἐφθασε τώρα βρὲ παιδιᾶ,
 Ἐφθασε καὶ τῶν τυράννων,
 Ἡ φθορὰ τῶν Μουσουλμάνων.

ὦ Πρίγκιψ Πρόεδρε Βουλῆς,
 Διὰ τὸ γένος προσπαθεῖς,
 'Κλείσθηκες τὸ κάστρο τ' Ἄργους,
 Νὰ κρατήσης τοὺς βαρβάρους.

Τούρκους δὲν ἐφοβήθηκες,
 Τὴν δόξαν σου ἀρνήθηκες.
 Νὰ τιμήσης τὴν πατρίδα,]
 Ν' ἀφανίσῃς τὴν ἀσπίδα.

Ὁ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.

Κολοκοτρώνη τὸ σπαθί,
Σήμερον τρέχει μὲ ὄρμη,
Πολεμεῖ ἔξω τὸ Ἄργος,
Μὲ ἀνδρειωμένο θάρρος.

Στὸ Δερβενάκι τὸ μικρὸ
Ἐκαμε πόλεμο πικρὸ,
Ἦίκησε τριάντα χιλιάδες,
Ἀπὸ τοὺς Μωχαμετάδες.

Η ΔΕΙΟΜΝΗΜΟΝΕΥΤΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣΦΑΓΙΑ ΤΟΥ
 ΑΓΗΝΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΕΡΒΕΝΑΚΙΟΥ,
 Η Ο ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ.

ὦ ἥρωα Νικηταρᾶ,
 Τὰ θαύματά σ' εἶν' φανερά,
 Ἀγηνόρι καὶ Στεφάνι,
 Αὐτὸ πολέμους ἐκεῖ κάμνει.

Πολλοὺς Τούρκους ᾠανάτωσε,
 Στὰ λάφυρα δὲν ἄπλωσε.
 ᾤφνηκε Λυκοῦργος νέος,
 Νομοθέτης καὶ γενναῖος.

Σὰν λεοντάρι χλεμετρεῖ,
 Τοὺς Τούρκους τοὺς καταπατεῖ,
 Τοὺς ἐπῆρε χαζινέδες (1)
 Κι' ὅλους τοὺς τζεμπιχανέδες.

(1) Θησαυροὺς.

АВРЕНАКІА. НИКІТАЕ

НБ ОНУ імені Мечникова

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

Ζῶα ἐπῆρε περισσά,
Καὶ τὰ καμήλια χωρισά,
Τοὺς ἐπῆρε τὰ νταβούλια,
Καὶ τὰ τουμπλέκια οὔλα.

Καὶ ὁ Πασσᾶς ὁ Δράμᾶλης
Λιγώθηκεν ὁ ζάβαλης,
Κ' ἔπεσ' ἀπὸ τὴν καβάλα,
Λέγοντας τὸ ἄλλα, ἄλλα.

Τοῦρκοι τὸν παρασέκουνε,
Νὰ τὸν καθαλιεύσουνε,
Ἐλαβε μεγάλον φόβον,
Γιὰ νὰ ἔμνη εἰς τὴν Κόρθον.

ὦ ἥρωα Νικηταῖα,
Σὰν αἰτὸς μὲ τὰ πτερὰ,
Βρίσκεσαι σέ κάθε μέρη,
Κάμνεις θαυμαστὸ σεφέρι.

Στὸ Δερβενάκι τὸ μικρὸ,
Πάλ' ἔκαμες τὸν πόλεμο,

Ἐχυσες Τουρκῶν τὸ αἷμα,
Ὡς καθὼς τρέχει τὸ ρεῦμα.

ὦ Λεωνίδα καινουργέ,
Τῶν Τούρκων ὅλων φονουργέ,
Στὸ ἱερόν οἱ Τοῦρκοι πέφτουν,
Τὴν πατρίδα σου ὅταν βλέπουν.

ὦ ἥρωα Νικηταῖα,
Ἡ ποθητὴ Πατρίς βοᾷ,
Ἡ ὁρμή σου πλὴν ἅς λείψῃ,
Μὴ μᾶς φέρῃ καμνιστὰ θλίψι.

Ὀλὴ ἡ γῆ καταβοᾷ,
ὦ ἥρωα Νικηταῖα,
Ποῦ ἴθανά τωσες μὲ πέτρα,
Ἐνα Τοῦρκον τὸν Δραπέτα.

Ν ΑΥΜΑΧΙΑΙ

Ἡ Ὁ ΚΑΝΑΡΗΣ ΜΕ ΤΑ ΠΥΡΡΟΛΙΚΑ.

Ἀρμάδα ἔβαλε βουλή,
Μέσα στ' Ἀνάπλι γιὰ νὰ 'μπῇ,
Μιὰ γολέτα τοῦ Τομπάζη,
Τὴν ἀρμάδα τὴν τρομάζει.

Τότ' ἡ ἀρμάδα 'σράφηκε,
Καὶ εἰς τὴν Σοῦδα διάβηκε,
Ἡ ἀρμάδ' ἡ 'παινεμένη,
Ἐφυγεν ἐντροπιασμένη.

Δότε Φραντζέζοι μαρτυριὰ,
'Ποῦ εἴσασθε τὰ φανερά.
Μιὰ γολέττα τοῦ Τομπάζη,
Τὴν ἀρμάδα τὴν τρομάζει.

Τῶν προπατόρων τὴν ἀνδρειὰ
Τὴν ἔδειξάνε στὰ Ψαρά,
Ἐκαμάνε θαῦμα κι ἄλλο,
Στὸ γτελίγι τὸ μεγάλο.

Κάψαν τὸ Πασσᾶ γεμισί,
 Ἦλθε βεβαία εἶδησι,
 Χωριστὰ ἀπὸ τὰ τρία.
 Ζήτω ἡ Ἐλευθερία!

Ὡς ἀστραπή ἀπ' οὐρανοῦς,
 Καίεις τοὺς Τούρκους τοὺς κακοὺς,
 Χαῖρε καπετὰν Κανάρη,
 Τοῦ πελάγους παλληκάρι!

Εἰς τῆς Τρωάδος τὰ νερά,
 Ἐκαμαν τούτιν τὴν φθορά,
 Ἐφθασ' ὁ καλὸς ὁ χρόνος,
 Τῆς πατρίδος μας ὁ θρόνος.

Χαίρ' ἡ Πατρίδα καὶ σκιρτεῖ,
 Καὶ ὁ Μαχμούτης θρηνῶδεϊ,
 Ὀνείρον τὸν προμηνύει,
 Ποῦ τοῦ κάψαν τὸ ντελί.

Κάμνουν οἱ Ἕλληνες χαραῖς,
 Ῥίχνοντες καὶ ταῖς μπαταριαῖς,

Καὶ φωνάζουνε μὲ βία,
Ζήτω ἡ Ἐλευθερία!

Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ Ο ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ

Ἑλλήνων εὐγενῶν παιδιὰ,
Ζωσθῆτε πλέον τὰ σπαθιά,
Πιάσετε καὶ τὰ τουφέκια,
Μὲ πισόλια καὶ φουσέκια.

Νὰ μιμηθῆτε τὸν καλόν,
Ἀνδρέαν τὸν ἡρωϊκόν
Λόντον τὸν Βοσιτζιάνον,
Τὸν ἐχθρὸν Τουρκῶν τυράννων.

Ἐτοῦτος εἶναι ὁ υἱός,
Τοῦ Σωτηράκ' ὁ θαυμαστός,
'Ποῦ περπάταγε μὲ τ' ἄτι,
Στῶν Τουρκῶνε τὸ ἰνάτι.

Ἐμπρὸς γὰρ μάτια τοῦ Πασσιᾶ,
Γιὰ 'δέτε βρὲ παιδιὰ καρδιὰ!
Τώρα ἔγιν' ὁ υἱὸς του,
Σὰν νὰ ἦτον καὶ ἀτός του.

Στὸ Γαλαξίδ' ἀπέρασε,
Τὰ Σάλωνα 'λευθέρωσε,
'Ποῦ τὰ εἶχανε οἱ Τοῦρκοι,
Οἱ ἀχρεῖοι Μαχλουῦκοι.

Μὲ πεντακόσιους ἀπερνᾶ,
Γιὰ 'δέτε βρὲ παιδιὰ καρδιὰ!
Καὶ νικᾷ ὀκτὼ χιλιάδες,
Ἀπὸ τοὺς Ἀρβανιτάδες.

Ἰὼ ἥρωα Νικηταρᾶ,
Σὰν ἀετὸς μὲ τὰ φτερά,
Βρέθηκες εἰς τὴν Κουρτέσα,
'Κλείσθηκες σὸν Πῦργον μέσα.

Σὰν λεοντάρι ὄρμησες,
Τοὺς Τούρκους τοὺς ἐμπόδισες,

Ἦγεναν τροφήν νὰ ῥμᾶσουν,
Τοὺς Ναυπλιώτας νὰ προφθάσουν.

Ἀδάμαστο σπαθὶ φορεῖς,
Πολλὰ τοὺς Τούρκους τοὺς φοβεῖς,
Τουρκοφάγον σὲ κηρύττουν,
Ὅλ' οἱ βάρβαροι σὲ φρίττουν.

Η ΕΞ ΕΦΟΔΟΥ ΚΥΡΙΕΥΣΙΣ ΤΟΥ
ΠΑΛΑΜΗΔΙΟΥ

Η ΟΣΤΑΙΚΟΣ ΣΤΑΙΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Στάϊκ' ἀνδρείως πολεμεῖς,
Τὸ Παλαμῆδ' ἐλευθεροῖς,
Τὸ ἐπῆρες μὲ ρεσάλτο,
Ἦλθε τὸ καλὸ μαντάτο.

Βασίλεια ἠπόρησαν,
Πῶς οἱ Γραῖκοι ἠμπόρεσαν,

Καὶ ἔκαμαν βεσάλτο,
Στὸ περίφημο τὸ κάστρο.

Ὁ Στάϊκος ἦτον ἡ ἀρχή,
Καὶ μετ' αὐτὸν οἱ τακτικοί,
Νέος Ἐπαμινώνδας ᾤκη,
Φορέσε τον χρυσὸ σφάνι.

Τοῦ Ἀγνανδρέου ἦτονε,
'Ποῦ Ἕλληνες ἐμβήκανε,
Τῆς νυκτὸς ὥρα ὀγδόη,
Χαίρετε Ἕλληνες ὅλοι!

Ἀπὸ τοῦ Στάϊκου τὴν ὁρμὴν.
Φεύγουν οἱ Τοῦρκοι σὰν λαγοί,
Καὶ τρυπώνουν σὸ Βαροῦσι,
Κλαίρουν καὶ μοιρολογοῦσι.

Ἀνάπλ' Ἀνάπλι θαυμασὸ,
'Π' ὅλα τὰ κάστρα δυνατὸ,
Εἶδες τῶν Γραικῶν ἀνδρείαν,
Χωρὶς αἵματοχυσίαν!

Βουνὰ καὶ κάμποι καὶ πουλιὰ,
Κηρύττουν τὴν Ἐλευθερίαν,
Βέβαια Ἐλευθερία,
Στῶν Ἑλλήνων τὰ παιδιὰ.

Σήμερον ἔλαμψ' ὁ Σταυρὸς,
Γιὰ τ' ἀφανίζει τ' ὁ ἐχθρὸς,
Ἐλάμψε καὶ ἡ πατρίς μας,
Χαίρονται κ' οἱ πρόγονοί μας.

Ποιὸς εἶναι ἄξιος βρὲ παιδιὰ,
Νὰ πάγῃ μὲ ἀναφορά,
Στὸν Πλούτωνα σὸν Ἄδην,
Καὶ νὰ ἔλθῃ ταχὺ βράδυ;

Νὰ φανερώσ' σὸν Ἡρακλῆ,
Τὸν θυμαστὸν Θεμιστοκλῆ,
Τὸ Ἀνάπλι πῶς ἑλυτρώθη,
Κ' ἡ Ἑλλὰς ὑπερυψώθη;

Μαχμούτης ἀφοῦ τ' ἄκουσε,
'Καμώθη πῶς παράκουσε,

Τοὺς Τούρκους δὲν τὸ λέγει,
Μόνος κάθεται καὶ κλαίει.

Τὸ ἄχ τὸ βάχ παρακαλεῖ,
Τὸ ἔπαθ' ἀπ' τὸν Καραλῆ,
Καὶ μὲ 'χάσαν' οἱ ραγιάδες,
Ἀπ' τοὺς Τούρκους τοὺς ζορμπάδες.

Χαρῆτε Ἕλληνες παιδιὰ,
Μὲ τὰ θαλάσσια πουλιά!
Ἀνδρείως ἐσαθήκαν,
Τὴν ἀρμάδα δὲν ἀφήκαν

Νὰ 'μπῇ στ' Ἀνάπλι παντελῶς.
'Πολέμησαν ἐπιμελῶς,
Ἄξιοι εἶναι τοὺς πολέμους,
Θέλουν λάβει τοὺς ἐπαίνους.

Τοῦρκοι νὰ τὸ γνωρίσετε,
Πρέπει νὰ τὸ κηρύξετε,
Μὲ ρεσάλτο σᾶς πατοῦν,
Καὶ κανένα δὲν χαλοῦν.

Τὸ γένος τὸ Ἑλληνικόν,
Βέβαια εἶν' εὐσπλαγγνικόν,
Στὰ καράβια σᾶς ἐμβάζουν,
Στὸ Κουσάδασι (1) σᾶς βγάζουν.

ΜΑΧΗ ΠΕΡΙ ΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ ΚΑΙ
ΟΙ ΑΡΧΗΓΟΙ

ΠΕΤΡΟΜΠΕΗΣ ΚΑΙ ΚΑΝΕΛΛΟΣ ΔΕΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Τρέξατε ὅλοι ἄδελφοί,
Εἰς τούτην τὴν καλ' ἐποχὴν,
Ὅλοι νὰ γενῇτ' ὡς μίγμα,
Καὶ νὰ τρέξετε μὲ πείσμα.

Στοῦ δυσμενοῦς τὴν κεφαλὴν,
Νὰ συντριφθῇ σὰν τὸ γυαλί,
Καὶ μὴν ἀγαπᾶτε πλοῦτον,
Τρέξτε στὸν ἀγῶνα τοῦτον.]

(1) Ἡ Ἔφεσσος.

ὦ θαυμαστὸ Στρατήγημα,
Καὶ τῶν Τουρκῶν κατήγημα.
Ὅπου κάνουν μέ σοφία,
Τῶν Ἡρώων τὰ παιδία.

Ἡ πολέμησαν ὡς τακτικοί,
Χαῖρε Ἑλλάδα Δυτική!
Ὁ Πατρόμπεης σὴν Μάνη,
Καὶ Κανέλλος Δελιγιάννη.

Πόλεμος ἔγινε λαμπρὸς,
Στὸ Μεσολόγγι ἀπ' ἐμπρὸς,
Οὐίδης τοῦ Δελιγιάννη,
Πρῶτος Ἡρώας ἐφάνη.

Ὁμῆρ Βρυώνης ἑτρόμαξε,
Τὸν Ἰσμαήλ ἐφώναξε,
Ἰσμαήλ καὶ Μωχαμέτη,
Βοηθῆσε τὸ Δοβλέτι.

Τότε οἱ Ἕλληνες ὁρμοῦν,
Τὸν Μ'ενρβρυώνη κυνηγοῦν,

Καὶ τὸν πᾶν σ' Ἄσπρο ποτάμι, (1)
Ἔφυγε . . . καὶ τί νὰ κάμῃ ;

Δέκα χιλιάδες ἦτονε,
ὥς δύο τρεῖς ἐμείνανε,
Φοῖξον Ἥλιε! Σελήνη!
Φοῦερός κρότος ἐγένη.

Κανόνια καὶ τζατήρια,
Γραικῶν τὰ νικητήρια,
Ἦσαν τῶν Ἰσραϊλίων,
Τῶν τυράννων τῶν ἀπίστων.

ΟΙ ΨΑΡΙΑΝΟΙ.

Τῶν Ψαριανῶν τὰ ἄρματα,
Κάμνουν μεγάλα θαίματα,
Πολεμοῦν μὲ προθυμία,
Ἀπὸ τ' ἄλλα τὰ νησία.

(1) Ὁ Ἀχελῷος.

Τὸ Τσανταρλῇ ἐπάτησαν,
Μάλλιστα τὸ παράστησαν,
᾿Θανατώσαν καὶ ᾿σκληρώσαν,
Καὶ ἐκδίκησιν τοὺς ᾿δώσαν.

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΕΥΧΑΙ
ΤΟΥ ΤΣΟΠΑΝΑΚΟΥ.

Παναγιώτατε Σταυρέ,
Τῶν ὀρθοδόξων βοηθέ,
Δίδεις νίκην τῶν Ἑλλήνων,
Καὶ φοβῶν τῶν ἀλλοφύλων.

Ἄς ἔχη δόξαν ὁ Θεός,
Καὶ Ῥήγας ὁ πρωταίτιος,
᾿Π' ἄρρησε τὰς διαθήκας,
Τὰς μεγάλας τὰς συνθήκας.

Ἄς ἔχη δόξαν ὁ Θεός,
Κι' ὁ Ὑψηλάντης ὁ σοφός,

Ἦ' ἔκαμε τὴν Ἑταιρία,
Ζήτω ἡ Ἐλευθερία!

Τοῦ Ὑψηλάντη ἡ μορφή,
Μαλαγματένια θὰ γενῇ,
Νὰ τὸν προσκυνῇ τὸ ἔθνος,
Τὸ Ἑλληνικὸν τὸ γένος.

Τοῦ κάμ' πού τὰ δενδρόφυλλα,
Καὶ ὅλα τὰ ἀλλόφυλλα,
Ἐπαινοῦν τὸν Ὑψηλάντην,
Ὡς τὸν μέγαν Ἴσοκράτην.

Στὴν Γῆν μας γίνεται χορὸς,
Καὶ εἰς τὸν Ἄδην κοπετὸς,
Οἱ ἀνδρεῖοι πολεμοῦνε,
Ἀπ' τὸν Ἄδ' ἡ γὰρ νὰ βγοῦνε.

Νὰ λθοῦν εἰς προὔπαντισμόν,
Στὸν Ὑψηλάντη τὸν σοφόν,
Δὲν ἔμποροῦνε γὰρ νὰ βγοῦνε,
Ἀπ' τὸν Ἄδ' τὸν προσκυνοῦνε.

Τώρα λάμπ' ὁ οὐρανός,
 Κι' ὁ Ἰψηλάντης ὁ σοφός,
 Λάμπουν τ' ἄστρα λάμπ' ἡ Πούλια,
 Καὶ τοῦ Ἰψηλάντ' ἡ βυῦλα.

ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ.

Ποῦ ἡ πρώτη προθυμία;
μᾶς φωνάζει ἡ πατρίς,
Μόνοιμας θὰ πολεμοῦμεν,
δὲν εἶν' ἄλλοθεν ἐλπίς,
Μὲ σπαθιά ξεγυμνωμένα
τρέξωμεν, ὦ ἀδελφοί!
Νὰ διώξωμεν τοὺς Τούρκους,
'ποῦ μολύνουσι τὴν γῆ.
Ὁ Νικήτας καὶ ὁ Στάϊκος
γὰ πατρίδα πολεμοῦν,
Βέβαια δὲν θησαυρίζουν,
πρέπει νὰ στεφανωθοῦν.
Τὸ Ἑλληνικὸν σημεῖον
φορέσατέ τους βρὲ παιδιὰ.
Τὶ παρέλαβαν οἱ δύο
τῆς Κορίνθου τὰ κλειδιά.

Δάφνης στέφανος τοὺς πρέπει
 νὰ βαλῇ στὰς κεφαλὰς,
 Νὰ μὴ μᾶς παροπονῇται
 ἡ πατρίς μας ἡ Ἑλλάς.
 Ὅχι καὶ δὲν τοὺς τιμῆστε,
 ὁ Θεὸς θὰ ὀργισθῇ,
 Κ' εἰς τὸν Ἄρειον τὸν Πάγον
 ὁ καθένας θὰ κριθῇ.
 Μάχονται ὑπὲρ πατρίδος,
 πολεμοῦν γιὰ τὸν Σταυρὸν,
 Ν' ἀφανίσουν τοῦ Μαχμούτη,
 γένος τὸ τυραννικόν.

Ο ΜΙΑΟΥΛΗΣ

Ἰππεσχέθης, ὦ Μιαούλη,
 στὴν Ἑλλάδα ἐμπροστὰ,
 Ν' ἀφανίσῃς τὴν ἀρμάτα,
 καὶ τυράννων τὰ ὀσᾶ.

Ἐπαύσεν ἡ ἀναρχία,
ἔγεινε διαλλαγή.

Ἐπεσε λοιπὸν ὁ κλῆρος,

ὁ Μιαούλης γὰρ νὰ ἔγῃ

Νὰ κτυπήσῃ τὴν ἀρμάτα
μὲ κανόνια φλογερά.

Τί; δὲν ὑπομένει πλέον
ἡ πατρίς τὰ λυπηρά.

Μ' ἐνθουσιασμὸν μεγάλον,
κ' ἀνεκλάλητον χαρὰν

Τρέχει διὰ τὴν ἀρμάτα,
νὰ τὴν ρίψῃ στὴν ξηράν.

Ὁ Ἑλληνικὸς ὁ στόλος
ἦτον εἰς καράβια ἐννιά,

Ὅλα ἦτον ἀραγμένα,
μαζευμένα τὰ πανιά.

Ὅτε ἤκουσ' ὁ Μιαούλης
μιὰ βροντόφωνον βοή,

Καὶ ἐκστατικῶς ἐστάθη,
ἀλλ' εὐθὺς τὴν ἐννοεῖ|

Ποσειδῶν θεὸς θαλάσσης
 με τὴν Τρῳαίαν κτυπῇ,
 τὰ κανόνια ἐτοιμάζει
 ὁ Μιαιούλης ἐν ῥοπῇ.
 Ἡ ἀρμάτα τοῦ τυράννου
 ἔρχεται ὡς ἀν τρελλή,
 τὴν ἐβλέπει ὁ Μιαιούλης,
 με φωνὴν τὴν προσκαλεῖ.
 Ἄρχισε νὰ πολεμᾷ
 με ἡρωϊκὴν χαρὰν,
 Τρόμαξαν εὐθὺς οἱ Τροῦροι
 καὶ εὐγῆκαν στὴν ξηράν.
 Σένα πρέπει, ὦ Μιαιούλη,
 τῆς θαλάσσης βασιλεὺς,
 τὸ ὀικόν σου τὸ καράβι
 ὀνομάζετ' Ἀχιλλεύς,
 Πολεμεῖ με τὴν ἀρμάτα
 εἰς τῆς Σκιάθου τὰ νερά,
 Ποσειδῶν θεὸς θαλάσσης
 βοηθεῖ σε φανερά.

Ἐπιασες τέσσαρα βρίκια,
 ἔκαυτες καράβια δυὼ,
 Ἐκαυτες ἓνα κουρβέτο
 μὲ κανόνια εἰκοσιδυὼ,
 Κ' ἄλλα τέσσαρα κομμάτια
 ἔχαθῃκαν πικτελῶς.
 Εἶπετ', εὖγε, τοῦ Μισοῦλη
 ὁ Ἑλληνικὸς λαός.
 Μέγα θαῦμα, μέγα πρᾶγμα,
 ἀπορεῖ κάθε Λυλῆ,
 Τῶν Ψαριῶτων, τῶν Ἰδριῶτων
 τὴν ἀνδρίαν τὴν πολλή.
 Νάχανε ἓνα ντελίνη
 μὲ καλὴν ἀρματωσίᾳ,
 Ἐπρεπε νὰ τὸν πιάσουν
 καὶ τὸν ἴδιον τὸν Πατσᾶ.
 Στὴν πατρίδα τοῦ Μωάμεθ,
 εἰς τὴν κόκκινην Μηλιά,
 Πρέπει Τοῦρκοι νὰ ἔρεθῇτε
 Σὰν ὀγλήγορα πουλιά,

Μὴν προσμένετε πιλᾶφι,
 ἀλλὰ δίστομον σπαθί,
 Διότι τὰ πολλὰ κακά σας
 ἔφθασχεν εἰς ὑπερβολή.
 ὦ χοροποιεῖ Ὀκτώβρι
 ἕτερες νέαν χαρὰν,
 Στὸ Ἑλληνικὸν τὸ Γένος,
 στήν ὑγρὰν καὶ στήν ξηρὰν.
 Οἱ καλοὶ συμπατριῶται
 ὅλοι θέλουν τιμηθῶν,
 ὅταν θέλουν ἀποθάνου,
 πάλιν θέλουν δοξασθῶν.
 Τὰ ὀνόματά τους ὅλαν,
 θέλουν ἀθανατισθῶν.
 Κι' ὅταν θέλ' ἐμποῦν εὖν Ἄδην,
 τὰ βραχεῖα θὰ βαστοῦν.
 ὅσοι κάμνουν ταῖς πατρίαις,
 θέλουν δικασθῇ σφοδρά,
 ὅτι ἔφεραν τῆς πατρίδος,
 καθεκᾶσθην τὴν φθορά.

ὦ Ἑλλάς, παρακαλέσου,
 σὴν θεὰ τὴν Ἀθηνᾶ,
 Νὰ παιδεύσῃ τοὺς αἰτίους,
 γιὰ νὰ παύσουν τὰ δεινά.

ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Ἑλλάς πατρίς Ἑλλήνων,
 Παῦσε τώρα τὸν ῥῆνον,
 Πλέον μὴ θρηνηθεῖς.
 Ἐφάνης, ὦ Μητέρα,
 Τῶν πόνων ὑπερτέρω,
 Τὸν θρόνον θὰ ἰδεῖς.

Ἐπαυσ' ἡ τρικυμία,
 Μαχμούτη ἡ ἀνδρία
 Ποτὲ δὲν ἠμπορεῖ
 Ἑλλήν' νὰ ὑποτάξῃ,
 Καὶ νὰ τὸν ἐπροστάξῃ
 Καὶ νὰ τὸν τυραννῇ!

Ἑλλάς, πατρίς κυρία,
Εἶδες τὴν προθυμία,
Τὸν ζῆλον τῶν Γραικῶν
(τῶν εὐπειθῶν υἱῶν)

Εἶδες νόμους ὁσίους
Στοὺς Πελοποννησίους,
Στράτευμα τακτικόν.

Πατρίς λελαμπρυσμένη,
Μὲ ἄνδρες στολισμένη
Ἡρώας θαυμαστούς.
ἔχεις καὶ νομοδότας
Καλλίστους πατριώτας,
Σοφοὺς καὶ ἐκλεκτοὺς.

Πατρίδα διοικοῦσι,
Καὶ τὰ καλὰ ποιοῦσι,
Χαῖρε Ἑλλάς πατρίς!
Τιμῶσι τοὺς εὐτάκτους,
Παιδεύουν τοὺς ἀτάκτους,
Πατρίδος εὐπειθεῖς.

Εὐρραίνου, ὦ Μητέρα,
 Νύκτα καὶ τὴν ἡμέρα,
 Τοὺς νέους βουλευτάς σου,
 Ὅποῦ σὲ καλλωπίζουν,
 Καὶ σὲ ὑπερασπίζουν,
 Μὲ τοὺς ἐκτελεστάς.

Πατρίδα ἔχεις πάλιν,
 ἔχεις θεὸν τὸν Ἄρην,
 Καὶ σὲ βοηθεῖ,
 ἔχεις καὶ τὴν σοφίαν,
 Τὴν Ἀθηνᾶ τὴν θείαν]
 Καὶ σὲ νοθετεῖ.

Τότ' ἡ πατρίδα κράζει,
 Καὶ τοῦ Διὸς φωνάζει,
 'Η' εἶναι εἰς τοὺς οὐρανοὺς,
 Τὸν κεραυνὸν νὰ ρίψῃ,
 Σημάδι γὰρ νὰ δείξῃ
 Στοὺς πλάνους τοὺς κρυφούς.

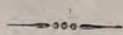
Τ Ε Λ Ο Σ

(Σημείωσις εἰς τὴν Σελίδ. 42.)

ΑΦΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΟΣ

ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΛΗ.

Τριάκοντα χιλιάδες Τούρκων εἶχαν ἐλθεῖ
πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ Ναυπλίου· εἶχαν διαπε-
ράσει εἰς τοῦ Ἄργους τὴν πεδιάδα, καὶ ἐμβῆ
εἰς τὸ φρούριον· ἀλλὰ δὲν εἶχαν φέρεϊ ζωοτρο-
φίας ἀρκετὰς εἰς ἰδίαν αὐτῶν ἀνάλωσιν, πολὺ
ὀλιγώτερον διὰ τὴν φρουράν. Ὁ Πασσᾶς ἐκά-
θητο στρατοπεδευμένος εἰς τὴν πεδιάδα, κατὰ
τὸ φαινόμενον ἀγνοῶν τὰ ἰδιά του σχέδια, ἢ
μᾶλλον μὴν ἔχων οὐδέν. Νὰ κινήσῃ πρὸς τὴν
Τριπολιτσάν, ἤθελεν εἶσθαι μανία· νὰ μείνῃ
εἰς τὴν θέσιν του, ἦτον ἀφροσύνη, διότι τὰ εἰς
ζωὴν χρειώδη ὀλιγοστεύοντο ταχέως. Ἦλθε
μ' ἐλπίδα νὰ θερίσῃ τοὺς πλουσίους καρποὺς
τῆς εὐρυχώρου πεδιάδος τοῦ Ἄργους· ἀλλὰ τοῦ

εἶχαν ἀφήσει μόνον τὴν στάκτην αὐτῆς οἱ Ἕλ-
νηνες. Ἐκάθητο λοιπὸν ἐκεῖ μὲ τὸ πολυάριθμον
στράτευμα τριγύρω του, ἡλιθίως ἐκτείνων τοὺς
ὀφθαλμοὺς κάτω εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ναυπλίου,
καὶ ἀπορῶν τί τάχανά ἐμπόδιζε τὸν σόλον τῆς
Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ νὰ ἔλθῃ, ἀφοῦ ὁ
Σαουλτάνος ηὐδόκησε νὰ δώσῃ ἀποφαντικῶς
τοιαύτην προσταγὴν.

Τὸ στράτευμά του, ὡς τὰ Τουρκικὰ στρα-
τεύματα ὅλα τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, δὲν ἐπαρου-
εῖαζε παρὰ συγκεχυμένον ἄθροισμα ἀνθρώπων,
χωρὶς τάξιν ἢ γύμνασιν, καὶ τῶν ὁποίων ἡ τῆς
πολεμικῆς γνῶσις μόλις ὑπερέβαινε τὴν τῶν
ἀγρίων κατοίκων τῆς Ἀμερικῆς. Ἦσαν μὲν
χωρισμένοι εἰς μικρὰ τάγματα ἀπὸ περίπου
μῖαν ἑκατοστήν, ἐκ τῶν ὁποίων καθὲν εἶχε τὴν
σημαίαν του, ἢ τὸ μπαῖράκι του, τὸ ὁποῖον ἔμ-
πηγαν εἰς ἰδιαιτέρον τινὰ τόπον, καὶ τριγύρω
τοῦ ὁποίου ἐσυναθροίζοντο τὴν ὥραν τοῦ κιν-
δύνου, ἢ τὴν σιγμὴν τῆς προσβολῆς. Γενικῶς

φροντίζουσιν καὶ σταματοῦν εἰς μέρος, ὅπου εἶναι
προφυλαγμένοι ἀπ' ὀπίσω· ἐμπρὸς δὲ κτίζουσιν
τοῖχον ἀπὸ πέτρας καὶ χῶμα, περίπου δύο πό-
δας ὑψηλόν· ὅπισθεν τοῦ ὁποίου πλαγιάζουν
καὶ πυροβολοῦν. Ἀδύνατον εἶναι νὰ τοὺς κρατῇ
κάνει· εἰς ἀράδας, ἢ νὰ ἡξεύρῃ πόσοι εἶναι.
ὑπάγουν ὅπου θέλουν, καὶ ὅταν θέλωσι. τολ-
μῶντες δὲ νὰ περιφέρωνται οὕτω, κατὰ μικρὰς
συνοδίας, εἰς τῆς πεδιάδος τὰ ἄκρα, ἐφονεύ-
θησαν ἀμ.πυλλοὶ ἀπὸ τοὺς παραμονεύοντας
Ἕλληνας.

Τοῦ Πασσᾶ τὸ στράτευμα ἐσύγκειτο ἀπὸ
πέντε μέρη, συνηγμένα καὶ ἐξουσιαζόμενα ἀπὸ
πέντε διαφόρους Πασσάδες ὑπ' αὐτόν. Ἦσαν
ὁμῶς χωρισμένοι, καὶ σχεδὸν ἀνεξάρτητοι ὁ εἰς
ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ἐνας ἐξ αὐτῶν, φρονιμώτερος
ἀπὸ τοὺς λοιποὺς, εἶχε φέρει πλειοτέρας ζωο-
τροφίας· βλέπων δὲ, ὅτι ἤθελεν ἀναγκασθῇ νὰ
τὰς παραδώσῃ χωρὶς πολὺ κέρδος, ἐπρωτίμῃσε νὰ
τὰς καύσῃ. Οἱ στρατιῶται, κινούμενοι ἀπὸ τὴν

πειναν, ἔτρωγαν τὰ σταφύλια, πεπόνια καὶ
 ἄλλους καρπούς ἀγούρους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους
 ἔβρυσεν ἡ πεδιάς· καὶ ἡ δυσεντερία ἀκολουθῶς
 ἤρχισε νὰ προξενῇ φοβερὸν ὄλεθρον μεταξύτων.
 Τότε ἤρχισαν νὰ γογγύζωσι, καὶ τρανοφώνως
 νὰ ἐρωτῶσι: «Ποῦ εἶν' αἱ πλουσίαι πόλεις, τὸ
 » κάλλος καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῶν ὁποίων μᾶς
 ὑπόσχεσθε;» Κατὰ τὸ φαινόμενον εἶχαν φθάσει
 εἰς τὸ ὠρισμένον τέλος τῆς στρατείας των, καὶ,
 ἀντὶ νὰ εὐρίσκωνται εἰς ὠραίας κατοικίας, καὶ
 νὰ ζῶσιν ἀπὸ τὰ λάφυρα τῶν Γκισούριδων,
 ἠῶσαν τούτους τοὺς Γκισούριδες, ὅτι τοὺς
 ἀντεστέκοντο μὲ πολὺ πείσμα· μάλιστα δὲ
 ἔκλειαν καὶ τὰ τριγύρω των περάσματα.

Ὁ Δράμαλης τέλος πάντων ἐφαίνετο νὰ
 ἐξυπνῇ ἀπὸ τὴν ληθαργίαν του· ἡ ἀπηλπισμένη
 τοποθεσία τοῦ στρατεύματός του, ἐνοχλουμένου
 καθημέραν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, χωρὶς αὐτὸς νὰ
 δύναται νὰ τοὺς ἀντιβιάψῃ, τὸν ἠνάγκασε νὰ
 δώσῃ τὴν προσαγὴν νὰ ὀπισθοδρομήσωσι πρὸς

τὴν Κόρινθον. Τὸ σράτευμα ἐκινήθη μετ' ὀλίγον,
καὶ τὰ πολυάριθμα σώματα ἀνθρώπων, μὲ τὰς
καμήλους, καὶ ἵππους καὶ ὅλα τὰ σκεύη, δια-
βαίνοντα τὴν πεδιάδα, ἐφάνέρωσαν εἰς τοὺς
Γραικοὺς, ὅτι ὠπισθοδρομοῦσεν ὁ φοβερός αὐτῶν
ἐχθρός. Δὲν τοὺς εὐχαρίστησεν ὁμῶς τοῦτο· ὁ
ἀνδρείος Νικήτας δραμὼν μὲ τάγμα ὀλιγάριθ-
μον ἐπίασε τὰ σενά περάσματα τὰ ὀδηγούντα
ἔξω τῆς πεδιάδος, (1) ἐνῷ ὁ Κυκλοκοτρώνης προ-
χωρῶν κατεπάνω εἰς τὴν πλευράν των. καὶ οἱ
λοιποὶ σφατιῶται ἀκολουθοῦντες ἔξοπίσω, τοὺς
ἔβαλαν εἰς σύγχυσιν μεγαλωτάτην. Ἀρκετοὶ
ἐφρονεύθησαν· ἀλλ' οἱ προηγούμενοι σύλοι φθά-
σαντες τὴν εἰς τὰ στενώματα ἐμβασίαν, ἀνε-
παύθησαν ἐκεῖ τὴν νύκτα, ἐνῷ τὸ κυριώτερον
σῶμα ἐστρατοπέδευσεν εἰς τὴν πεδιάδα.

Τὴν αὐγὴν ἐκίνησε τὸ ἱππικὸν εἰς τὰ ἔμπρο-
σθεν, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ κινδυνώδες πέρασμα,
τὸ ὁποῖον εἶναι στενώτατον, καὶ ἀπὸ κάθε
πλευρὰν τοῦ ὁποίου τὰ ὄρη ὑψόονται κρημνω-

(1) Τὰ Δερβεῖάκια.

δέσατα. Καὶ τὰ δύο ταῦτα πλευρὰ ἐκρατοῦντο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες ἦσαν κρυμμένοι μεταξὺ τῶν βράχων. Οἱ Τοῦρκοι ἐμβῆκαν σωρηδόν, καὶ τὸ πέρασμα ἐγεμίσθη, πλὴν τίποτε δὲν ἤκούετο ἀκόμῃ· δὲν ἐβλέπετο οὐδ' ἓνας ἐχθρός· τῶν στηλῶν αἱ κεφαλαὶ ἤρχιζαν νὰ ἐκβαίνωσιν ἐκ τοῦ περάσματος εἰς τὴν πεδιάδα.

— «Βισμιλλᾶ! ἐπέρασε πλέον ὁ κίνδυνος,» ἐφώναξαν· ὅτε, ἕξαρχα, τὸ σύνθημα ἐδόθη, καὶ οἱ Ἕλληνες, πετῶντες ἀπὸ τοὺς ἀποκρύφους τόπους των εἰς τοὺς βράχους καὶ ἀπὸ τὰς δύο πλευρὰς, ἔδωκαν πυροβόλημα τρομερὸν κατεπάνω τῶν εἰς τὸ βαθὺ λαγκάδιον σχεδὸν συγκολλημένων πολυαρίθμων κεφαλῶν· ἔπειτα, πηδῶντες ἀπὸ βράχον εἰς βράχον, κατέβαιναν συμμώτερα, ρίχνοντες ἀδιαλείπτως βροχὴν σφαιρῶν, ἐκ τῶν ὑποίων πᾶσα μία ἦτο θανατηφόρος. Εὐκόλα ἤμπορεῖ τις νὰ φαντασθῇ τὴν φρίκην καὶ σύγχυσιν τῶν Τοῦρκων. Δὲν ἐπεχείρησαν τὴν ἐλαχίστην ὑπεράσπισιν· τὰ ὅπισθεν πλήθη

ἔσπρωχναν τοὺς ἔμπροσθεν, οἵτινες ἐθερίζοντο ἀνὰ ἑκατοστάς· ἐνῶ οἱ Ἕλληνες ἐμψυχωμένοι ἀπὸ ἐπιτυχίαν, καὶ βλέποντες τοῦ ἐχθροῦ τὴν σύγχυσιν, ὥρμησαν κάτω μὲ τὰς σπάθας, καὶ ἐκτύπησαν τὸν πυκνότερον αὐτῶν σωρόν. Καὶ ἐάν δὲ τῶν Μανιατῶν ἡ προσοχὴ δὲν ἐσύρετο ἀπὸ τούς σκαιοφόρους ἵππους, πιθανόν ὅτι Τοῦρκος δὲν ἤθελεν ἀποφύγειν.

Τὸ ὀπίσθεν μέρος τῶν Τούρκων ἐκτυπήθη ἐνταυτῷ ἀπὸ τὸ κυριώτερον σῶμα τῶν Ἑλλήνων, ὑπὸ τὸν Κολοκοτρώνην καὶ Ὑψηλάντην, καὶ ἔπαθε τὰ χειρότερα. Χιλιάδες τινὲς ἐσρώθησαν εἰς τὴν πεδιάδα, καὶ 2,000 ἱππεῖς, οἵτινες ἐσχημάτιζαν τὴν ὀπισθοφυλακὴν, μὴ βλέποντες ἐλπίδα νὰ περάσωσιν ἀσφαλῶς τὰ στενώματα, ἔσρεψαν τοὺς ἵππους των καὶ ἐπηλάλησαν πρὸς τὸ Ναύπλιον. Εἰς τὸ μέσον τῆς πεδιάδος ἀπάντησαν τριακοσίους Ἕλληνας πεζοῦς, καὶ, κατακόψαντες δύο τρίτα ἐξ αὐτῶν, ἐπῆραν τὰς κεφαλὰς των εἰς τὸ Ναύπλιον, ὡς κάποιαν πα-

ρηγορίαν διὰ τὰς ἑαυτῶν συμφοράς. Ἀλλὰ τὸ
κυριώτερον σῶμα τῶν Τούρκων εἶχεν ἀκόμη νὰ
πάθῃ καὶ ἄλλο. Τὸ ἄνω μέρος τῶν περασμά-
των συμμάεις τὴν πεδιάδα τῆς Κορίνθου εἶναι
τὸ σενώτερον καὶ δυσκολώτερον. Ἐδῶ οἱ βρά-
χοι ὑψόνονται πολὺ ἀνωφερικῶς καὶ ἀπὸ τὰς
δύο πλευράς, καὶ πλησιάζουν συμμώτατα ὁ ἓνας
εἰς τὸν ἄλλον· καὶ ἐδῶ ἐσέκοντο 600 Ἕλληνες
ὑπὸ τὸν Νικήταν, προσμένοντες μὲ τὴν σταθερὰν
ἀπόφασιν νὰ ἐκδικηθῶσι τὸ αἷμα τῶν ἀθῶων
ἀόπλων χιλιάδων, ὅσους εἶχαν οἱ βάρβαροι ἀ-
πανθρώπως κατασφάζει εἰς τὸν δρόμον των. Τὰ
διασωθέντα ἀπὸ τὴν πρώτην σφαγὴν πολυάρι-
θμα σώματα πεζικοῦ καὶ ἱππικοῦ, ἤρχοντο
ὀρμητικὰ πρὸς τὸ στενὸν λαγκαδιον, χωρὶς
τάξιν ἢ προφυλακὴν. Ἐβλεπαν τὸν κίνδυνον
τοῦ περάσματος. ἤξευραν ὅτι οἱ Ἕλληνες πρέ-
πει νὰ εὐρίσκωναι ἐκεῖ· μολοντοῦτο, ὥρμησαν
πρὸς αὐτὸ, ὡς νὰ τοὺς ἠνάγκαζεν ἀκαταμά-
χητός τις εἰμαρμένη.

Πιθανὸν εἶναι, ὅτι ὁ Νικήτας τὸ ἔκρινε φρο-
νιμώτερον νὰ μὴ φέρῃ εἰς ἀπελπισίαν τόσον
μέγα πλῆθος Τούρκων καλὰ ὠπλισμένων, καὶ
μ᾽ ὅλα τὰ εἰς πόλεμον χρειώδη ἐπάνω των.
ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἀρῆκε τὸ πέρασμα
νὰ γεμισθῇ, καὶ τὸ ρεῦμα νὰ κυλίεται εἰς τὰ
ἐμπροσθεν διὰ καιρὸν τινά. Οἱ ἐμπρόσθιοι
ἰππεῖς, καὶ μεταξὺ των οἱ τοῦ Πασσᾶ φύλακες,
εἶχαν ἤδη περάσει, καὶ ἦσαν ἀσφαλεῖς ἐπάνω
εἰς τὴν πεδιάδα· τὸ πλῆθος διέβηκε ταχέως,
ὅτε ὁ Νικήτας ἔδωκε τὸ φοβερόν σύνθημα,
καὶ πάραυτα βροχή βολῶν ἔστρωσε τὸ λαγ-
κάδιον μὲ ἀποθνήσκοντας ἀνθρώπους καὶ ἀγω-
νίζοντας ἵππους καὶ καμήλους. Τῶν πτωμάτων
ὁ σωρὸς ἐμπόδισε διὰ μίαν στιγμὴν τὸ ρεῦμα,
καὶ οἱ Τούρκοι ὠπισθοδρόμησαν· ἀλλὰ τὰ
ὀπισθεν πλήθη ἔσπρωγξαν μανιωδῶς εἰς τὰ ἐμ-
προσθεν, καὶ ὅλοι ὤρμησαν πάλιν ὅπου ἡ θα-
νατηφόρος τῶν Ἑλλήνων φωτιά, καὶ ἡ σπάθη
τοῦ Νικήτα, ὅσις μὲ ὀλίγους τῶν ἀνδρειωτερώων

ἔσπεκεν ἔμπρὸς, εἶχαν στοιβάσει τοὺς νεκροὺς
των συντρόφους. Οἱ ἵππεῖς ἐβύβιζαν τὰ περ-
νιστήριά των εἰς τὰς πλευράς τῶν ἀλόγων, καὶ
σκεπάζοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς μετὰς χειρᾶς των,
διέβαινον, ἢ κατεκόπτοντο. Οἱ πεζοὶ στρα-
τιῶται ἀπερρίπταν τὰ ὄπλα, καὶ ἐπάσχιζαν,
ὀρμιῶντες μηχανιωδῶς εἰς τὰ ἔμπροσθεν, νὰ δια-
βῶσι τὸ φοβερόν τοῦτο σένωμα. Πολλοὶ ὑπε-
χώρουν καὶ παρεκάλουν νὰ τοὺς χαρισθῇ μόνον
ἡ ζωή· ἀλλὰ δὲν ἦσαν ἀξιολύπητοι οἱ ἐλθόντες
νὰ καύσωσι, καὶ νὰ ἐρημώσωσι, καὶ νὰ σφάξωσι·
οἱ Ἕλληνες δ' ἐπροχώρουν φονεύοντες, ὅχι ἐω-
σοῦ ἐξαρύνθησαν ἀπὸ τὴν σφαγὴν, ἀλλ' ἐωσοῦ
τῶν Τοῦρκων ἡ καταστροφὴ ἔγινε τόσο ἐντε-
λὴς, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ ἀναλάβωσι· καὶ
τότε οἱ Ἕλληνες ἔστρεψαν εἰς τὸν πλέον εὐά-
ρεστον κόπον νὰ συνάξωσι τὰ λάφυρα, καὶ
οὕτω πολλοὶ ἀπέφυγαν.

Οἱ Τοῦρκοι ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται ἦσαν
οἱ πλείότεροι ἐξ αὐτῶν ἐνδεδυμένοι καὶ ὥπλι-

εμένοι λαμπρῶς, καὶ καταφορτωμένοι ἀπὸ
τὰ λάφυρα, ὅσα εἶχαν συναθροίσει εἰς τὴν διὰ
μέσου τῆς Βορείου Ἑλλάδος ἐξολοθρευτικὴν
στρατείαν των. Τώρα ἄλλο δὲν ἐσυλλογίζοντο
παρὰ φυγὴν. διὰ νὰ τὴν ταχύνωσι δὲ, ἀπέρι-
πταν ὄπλα, σκεύη, ἔως δὲ καὶ τὰς φαρδείας
των βράκας, καὶ ἡ γῆ ἐστρώθη ἀπὸ πλούτια
ἐνδύματα, λαμπρὰ σπαθία, καὶ πιστόλια, καὶ
πάσης λογῆς πολυτελῆ ἄρματα. Ταῦτα οἱ
Ἕλληνες δὲν ἔλειψαν νὰ μαζεύσωσιν ἐντάμα
δὲ μὲ τὰ φορτώματα τῶν κτηνῶν, ἡμιόνων,
γαδάρων, καὶ ἄλλων κτηνῶν, ἐγίνοντο ὁλαόμοῦ
ὄχι καταφρονητὴ λεία. Αἱ σκηναί, τὰ κανόνια,
καὶ τὰ σκεύη τοῦ στρατοπέδου, ἔπεσαν προσέτι
εἰς τὰς χεῖρας των. Διάφοροι χιλιάδες Τούρ-
κων ἀφέθησαν νεκροὶ εἰς τὸ πέρασμα, τὸ ὁποῖον
εἶναι τώρα λευκὸν ἀπὸ τὰ κόκκαλα ἀνθρώπων
καὶ κτηνῶν.

Ὁ Νικήτας, ὅστις διὰ τὴν ἀφιλοκέρδειαν
καὶ εὐθύτητα τῆς διαγωγῆς του, ἐπωνομάσθη

πολλάκις ὁ Ἀριστείδης τῆς νεοτέρας Ἑλλάδος,
 ἔλαβε διὰ τὴν ἀνδραγαθίαν του εἰς τὴν περι-
 σσιν ταύτην, τὸν τίτλον, «ὁ Τουρκοφάγος.»
 (Ὁρα Παλιηκάριον τῆς Ἑλλαν. Ἐπανασ. Σελ. 167.)

ΩΔΑΙ ΗΡΩΙΚΑΙ.

ΤΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ:

Κολοκοτρώνη Θεωρῇ πρώτῃ μου καπετάνιε,
μὴν ξεπατώνης τὴν Τουρκιὰ τοὺς μπέηδες σκοτόνης.
Π' ἔμας ἀν θέλῃς χαζηνέ νὰ στείλωμ' ὅσα θέλεις,
καὶ πίσω γράμματά 'στελνε, καὶ πίσω γράμμα στέλνει.
Δεν θέλω 'γὼ τὸν χαζηνέ, μηδὲ τὸ μάλαμά σας,
μόν' θέλω τὰ κεφάλια σας στ' Ἀνάπλι νὰ τὰ στείλω.
Βάστα καϋμένη Θεωρῇ καὶ σὺ Κολοκοτρώνη,
πελτά κ' ἐλθ' ὁ ῥεσίτ πασσιᾶς κι αὐτὸς Ὀμερβερηρόνης.
Μεντάτι νὰ μοῦ κάμουνε νὰ βγῶ νὰ πολεμήσω,
βρὲ ποῦ εἶσαι βρὲ Κιαμίλπεη καὶ σὺ μπέη Κορβιώτη.
Γιὰ πάρ' τὰ παλληκάργιά σου καὶ οὐλο σου τ' ἀσκέρι.
κ' εἴχα νὰ πολεμήσωμε μέσ' τ' Ἀναπλιοῦ τὴν πόρτα,
Νὰ 'δῇς τοῦ Πάνου τὸ σπαθὶ Γενναίου τὸ τουφέκι
πῶς πολεμάει κατάκαμπα δίχως κανέν μιντάτι.
Τρεῖς τουρκοπούλαις κάθονται εἰς τὴν ἐπάνω τάμπια
ἐκλαίγανε τὸν πόνον τους καὶ τὸ παράπονόν τους,
Κλαίνε τ' ἀχούργια γι' ἄλογα κ' ἡ δεμοσιᾶς γιὰ Τούρκους
κλαίει κ' ἡ μαύρ' ἡ μπέγηνα γιὰ τὸν κιαμὴλ ἐφέντη.

ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΔΗ.

Σ' οὐλον τὸν κόσμον ξεστεργιά σ' οὐλον τὸν κόσμον ἦλιος.
 εἶπεν βουλιασμένην Ἐγρίπο πολὺ κατάχνηά πέφται,
 Ἡοὺ κίνησεν ὁ μπετζαδὲς νὰ πᾶ νὰ πολεμήσῃ.
 ἐπῆγε κ' ἀποκλειστικὴ στῆς Κάρυστος τὸν μῦλο,
 Δέκα ἡμέραις πολεμᾷ μ' αὐτούνοὺς τοὺς Περσιάνους
 δίχως ψωμί, δίχως νερὸ, δίχως κανέν μεντάτι
 Τοῦρκος δεσπότης γέννηκε τοῦ ἥλια πάη καὶ λέγει
 Ἡλία μ' γιὰ δὲν πολεμᾷς σὰν παλληκάρ' ὅπου ἔσαι.
 Καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ τράβιξε καὶ κάνει τὸ γιουρὺδοι
 δέκα Περσιάνους ἔκυψε ἐμπῆκε μὲς τὸν μῦλο,
 Τὸ πάρα δευτερότερο καλὶὰ μὴν εἶχεν πάει,
 μιά παταργιά τοῦ δόσανε τοῦ κόψανε τὸ χέρι,
 Ψιλὴ φωνίτζα ἔβγαλε καὶ βαργ' ἀναστενάζει
 βρὲ παῦ ὅτε παλληκκαργία μου καὶ σεῖς μορὲ Σπαρτιάτῳ
 Ἐδείτε τὴν μὲ φόνεψε δεσπότης μὲ τὴν μπέσα
 δὲν εἶν πουλάκια πουθενά κανὰ δυὸ χελιδόνια
 Νὰ πᾶν νὰ ποῦν τοῦ μπάρπα μου τοῦ δόλιου Κυργιῆ καὶ
 μεντάτι νὰ μοῦ κάμουνε πελτά (ἴσως) καὶ μὲ γλυτώσουν
 ὅς' εἰστε φίλοι κλοψάτε καὶ σεῖς ἐχθροὶ χαρῆτε
 σκοτόσανε τὸ μπεγ' ζαδὲ τάξι το παλληκάρι.

ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΜΠΟΤΖΑΡΗ.

Ναχὲν ἡμέρα βροχερὴ καὶ νύκτα ἡ πουντισμένη
 ποχὶλ' ὁ Μάρκος τὴν βουλὴν μὲς τὴν Τουρκιὰ νὰ πάγῃ
 Τ' ἀποβραδὺ σηκόθηκε σταῖς τρεῖς τοῦ μεσονύχτου
 Φιλὴν φωνίτζα ἔβαλε ὅσον καὶ ἂν ἐδυνήθη.
 «Ὅσ' ἀγαπᾷ τὸν Χριστὸν καὶ εἰσθε ἑαπτισμένοι
 ντουφέκι νὰ μὴν ρίψετε 'σαυτοὺνους τοὺς Περσιάνους
 Μόν' τὰ σπαθιὰ τραβῖζετε καὶ κόψετε δικτατόρους
 Σκοτρίαν πασσαῖς τοῦ φώναξε Λατὶν πασσαῖς τοῦ λέγει.
 «Δεστόλπιζα βρὲ Μπότζαρη νὰ 'ρθῇς τὴν νύκτα» —
 • Τὶ λὲς αὐτοῦ Σκοτρίαν πασιᾶ κι ὀγλάνι τῶν πασσάδων
 Θεὸν σὲ πιάσω ζωντανὸν σὰν ὅλους τοὺς πασιάδες •
 μιὰ παταριὰ τοῦ ῥήζανε τὴν νύκτα π' ἀπεκρίθη,
 Φιλὴν φωνίτζα ἔβγαλε καὶ βάργ' ἀνεστενάζει
 βρὲ ποῦ εἶσαι Κώσταμ' ἀδελφε μὲ Κίτζο Τζαβέλα
 Νὰ μὴν χιστεύετε τὴν Τουρκιὰν βρεῖτε στοὺς μουργάτες
 καὶ μένα μὲ σκοτόσανε πηγαίνω γιὰ τὸ γένος
 Μάρκο μ' σὲ κλαίγ' ἡ Ρούμελη ὅλοι καπεταναῖοι
 μὰ σὰν τὸν κλαίγ' φτωχοιογιὰ ἄλλος πολὺ δὲν κλαίγει.

ΤΟΥ ΠΑΠΠΑ ΦΛΕΣΣΑ.

Τοῦ Φλέσσα ἡ μάχη κίθεται στὴν Μπόλιανη στὴν ῥάχη.
 τὰ κοντοβούνια γνάντευε καὶ τὰ πουλιά ῥωτάει.
 Πουλάκιαρ' ἀιδονάκια μου πούρχεσθε στὸν αἶρα
 μὴν εἶδατε τὸν θρατηγὸ τὸν Φλέσσα ἀρχιμανδρίτη;
 Στὰ κοντοβούνια πέρασε καὶ στὰ σουλημεχώρια,
 καὶ παλληκάρια μάζονε ὅλο κοντοβουνίσσιους,
 Τὰ μάζωξε τὰ σύναξε ταμάρου (σωστά) τρεῖς χιλιάδες.
 καθόονταν καὶ τὰ ῥμῆνευε σὰν μάνα σὰν πατέρα,
 Ἐμπρὸς ἔμπρὸς μορὲ παιδιὰ στὸ Νικόκαστρο νὰ πάρει
 Νὰ κάμωμ' κ' ἕναν πόλεμον μὲ τοὺς στραβαραπάδες
 Κ' ἂν δὲν σᾶς ντύσω μάλαμα Φλέσσα νὰ μὴν μὲ ποῦνε·
 καὶ ὁ Κεφάλας τ' ἔλεγε καὶ ὁ Κεφάλας λέγει.
 Τοῦ Μμοιργιού ἡ ἀραπιὰ 'στὸ Νικόκαστρον' φερμένη.
 σιῶπα Κεφάλα μὴν τὸ λές καὶ μὴν τὸ κουβεντιαζής.
 Ἡ μὴν τ' ἀκούσ' ἡ Διοίκησις, λουφέδες δὲν μᾶς στείλῃ
 νὰ μὴν τὰ κούσουν τὰ ὀρδιὰ μεντάτι δὲν ἐλθοῦνε,
 Νὰ μὴν τὰ κούσουν τὰ παιδιὰ, καὶ τὰ ἑλιγοκερδήσης.
 ἀκόμη λόγος ἔστεκε καὶ συντυχιὰ κρατιέται,
 Κ' ἡ ἀραπιὰ τοὺς ἔζωσε μὲ κασαργιὰ χιλιάδες
 χάντε παιδιὰ νὰ πιᾶσωμε στὸ Ἐρημεμανιάτι (1)
 Μ' ἀρχεφανε τὸν πόλεμο ἀπ' τὴν αὐγ' ὡς τὸ βράδυ.
 Μπραήμης θάνει τὴν φωνὴ λέγει τοῦ παππα Φλέσσα,

(1) Χωρίον.

Εὖγα Φλέσσα προσκύνησε μὲ οὖλο σου τ' ἀσκαίρι.
 δὲν σέ φοβᾶμ' Μπραήμ πασιᾶ 'στὸν νοῦν μου δὲν σέ θάνω
 Κ' ἐμὲ μεντάτι μ' ὄρχονται οἱ Κολοκοτρωναῖοι
 καὶ 'στὰ ταμπούρια πέσανε αὐτοὶ οἱ ἀραπάδες.
 Ὁ Φλέσσας θάνει μὲ φωνὴ καὶ λέγει τῶν στρατιώτων,
 καὶ τὰ σπαθιὰ τραβήξανε καὶ κάμουν τὸ γιουρούσι.
 Μὲ παταργιὰ τοῦ ῥήξανε πιερὴ φαρμακεμένη,
 τὸν Φλέσσα τὸν ἐσκότωσαν μαζὺ μὲ τὸν Κεφάλαι.
 Ὁσ' εἶσθε φίλοι κλαύσετε καὶ σεῖς ἐχθροὶ χαροῖτε.

ΤΟΥ ΚΑΡΑΙΣΚΑΚΗ.

Τρεῖς Περδικούλαις κάθονται 'στὸ κάστρο τῆς Ἀθίνας,
 εἶχαν τὰ 'νύχια κόκκινα καὶ τὰ φτερά βαμμένα,
 Μηρυιολογοῦσαν κ' ἔλεγαν μηρυιολογοῦν καὶ λένε,
 παρασκευὴ ξημέρνε νὰ μ' εἶχε ξημερώση.
 Νησιώταις κάμαν τὴν ἀρχὴν 'στὸν κάμπο ῥοβαλάνε
 'π' ἀρχέψανε τὸν πόλεμον Ἑλληνικὸ σεφέρι
 Χέρρι μὲ χέρρι 'πιάστηκαν μὲ τὰ σπαθιὰ βαροῦνται.
 Καραϊσκάκης τ' ἄκουσε πολὺ τοῦ θαρ' ἐφάνη
 Κράζει τοὺς μπουλουζήδαις του τοὺς καπεταναραίους·
 ἐσφάγηκαν τ' ἀδελφία μας κοπίαν τὰ ὀρδιά μας.
 Γιὰ πάρτε τὰ τουφέκια σας ζωσθῆτε τὰ σπαθιὰ σας.
 τί σήμερ' γεννηθήκαμε σήμερα θὰ σωθοῦμε,

Γιὰ τὸν Κιοτάγια ζωντανόν γιὰ ὅλοι νὰ χαθοῦμε.
 τ' ἄτι τ' ἐκαβαλίκευσε καὶ τὸ σπαθὶ τραβάγει,
 Ἐννιὰ ταμπύργια σκόρπισε ἐμπῆκε μέσ' στήν μάνδρα.
 μιὰ παταργιά τοῦ ῥήξανε οἱ Τεῦρκοι κ' οἱ Ῥωμαῖοι
 Ψιλὴ φωνίτζαν εὖγαλε καὶ βάργ' ἀναστενάζει,
 βρὲ ποῦστε Κώστα Μπότζαρη μορὲ Κίτζο Τζαβέλα
 Νὰ μὴν χιοτέψτε τὴν τουρκιὰ νὰ μὴν λιγοκαρδίιτε
 καὶ χαλασθοῦν οἱ χριστιανοὶ τοὺς πάρομ' σὸν λαιμόν μας.
 Καὶ γὼ θὰ πάγ' στήν Κεύλουρι κοντὰ στὸν ἅγι' Δημήτρι,
 π' ἔχει βασιλικούς γιатρούς πελτὰ καὶ μὲ γιатρέψουν,
 Καὶ ἂν δὲν γερέψω Ἕλληνες ὅλοι νὰ μ' συγχωρέστε.
 τὸν κλέν τὰ παλληκάργια του ὅλοι καπεταναῖοι,
 μὰ σὰν τὸν κλέγ' ἡ φτωχοιογιά ὁποῦ ἀπέμειν' ἔρμη.

ΤΟΥ ΑΡΧΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἐνα κομμάτι μάλαγμα, ἕνα κομμάτ' ἀσῆμι
 ἐκόπ' ἀπὸ τὰ Τρίκαλα καὶ στήν Ἀθήνα πάγει
 Δὲν κλές καῦμένη Νοταρᾶ μὲ τὸν λεβέντ' ὁποῦχες;
 περάστ' ἀπὸ τὰ Τρίκαλα τοῦ Νοταρᾶ τὰ σπήρια
 νὰ κούστε ταῖς ἀρχόντισσais τοῦ Νοταρᾶ τὴν μάννα,
 Στὰ παραθύρια κάθονται τὸ πέλαγ' ἀγναντεύουν
 πουλάκιαμ' ἀηδονάκια μου πορ' ἔχουσ' ἀπ' τὴν Ἀθήνα
 Μὴν εἶδατε τὸν Νοταρᾶ τὸν Γιάννη τ' Ἀρχοντόπλε;

σὲ τῇ ταμπουριά πολεμᾷ ἀντάμα μὲ τοὺς τούρκους ;
 Χερσὶνὰ μὲ χέρσινὰ πιάστηκαν 'στὴν βουλισμέν' Ἀθήνα
 μὲ τὰ σπαθιά βαργιόντες· ὕσαν καὶ Τούρκοι καὶ Ῥωμαῖοι,
 Μεντάτ' ἐγένη τῶν Τουρκῶν ἀπὸ τὸ Γριπενῆσι
 καὶ τοὺς ἐβάλεον ἐμπροστὰ σὰν πρόβατα σὰν γίδια,
 Ἄλλοι στὴν λίμνη πέφτανε κι' ἄλλοι μέσ' τὰ καράβια,
 σκότωσαν καὶ λαβώσανε ἔλο καπεταναίους,
 Κι' ὁ Νοταρᾶς ἀπόστασε δὲν 'μπόρεσέ νά φύγῃ,
 εἰ Ἀρβανίταις πᾶν κοντὰ μὲ τὰ σπαθιά στὸ χέρι
 ψιλὰ φωνίτζαν εὐχαλε καὶ βαργ' ἀναστενάξει
 βρὲ ποῦσε παλληκάριαῖ μου μορὲ Κακосуλιώταις ;
 Γυρίστε πίσω πάρτεμε ἀπ' τῶν Τουρκῶν τὰ χέρσιν',
 κ' ἂν δὲν σῶς ντύσω μάλαμα Γιάννη νά μὴν μὲ ποῦνε.
 Σκλαβῶσαν τ' Ἀρχοντόπουλο τὸν στρατηγὸν τῆς Κέρβος
 *πουτὰν ἑνὰς τερέμπης καὶ γιὸς 'σὰν τὸ λιοντάρι.

ΟΙ ΑΡΒΑΝΙΤΕΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΝΑΠΑΙ.

Μιάν προσταγὴν μεγάλην προστάζ' ὁ βασιλεὺς,
 Νὰ καταιε' ἡ ἀρμάδα, κ' ὁ Καπιτάν πασᾶς.
 Ἀρμάδα ἐκατέβη 'ς τ' Ἀνάπλι κ' ἄραξε,
 Κ' αὐτὸς ἀπ' τὰ δερβένια μ' ἀσκέρι διάβηκε.
 Πιάνει χαρτιά καὶ στέλνει, χαρτιά καὶ προσδοᾷ.
 « Σ' ἐσένα, Μοῦρτο Χάμζα, 'ς ἐσᾶς Ἀρβανιτιά,
 « Γλίγωρα νὰ σκωθῇτε αὐτοῦθ' ἀπ' τὸν Μωριά. » —
 « Ἐγὼ χαρτιά 'χω χίλια καμμένα 'ς τὴν φωτιά.
 « Καὶ σένανε σὲ γράφω 'ς τὴν κάτω τὴν μεριά. » —
 « Σῶπα, σῶπα, βρὲ Μοῦρτο, καὶ μὴ παραμιλῇς,
 « Γιατ' ἔχεις 'λίγ' ἀσκέρι, καὶ τὸ μετανοεῖς. » —
 « Μπεκιάρικα τουφέκια χιλιάδαις ἐξ ὀκτώ,
 « Καὶ σεῖς οἱ Καλιουντζήδες, χιλιάδες ἐκατό. » —
 Τὸ ἄλλα! ἄλλα! λένε, τραβοῦνε τὰ σπαθιά,
 Βαίνουν 'μπροστά τοὺς Τούρκους, 'μπροστά ὡσὰν τραγιά.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΠΑΘΙΟΥ ΤΟΥ ΚΟΝΤΟΪΑΝΝΗ.

Ὅποιος τυράννους δὲν ψηφεῖ,
 Κ' ἐλεύθερος 'ς τὸν κόσμον ζῇ.
 Δόξα, τιμὴ, ζωὴ του,
 Εἶν' μόνον τὸ σπαθί του.

ΤΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑ.

Τ' εἶν' τὸ καλὸν ποῦ γίνεται τοῦτο τὸ καλοκλῆρι ;
 Τρία χωριά μᾶς κλαίονται, τρία κεφαλοχώρια.
 Μᾶς κλαίεται κ' ἓνας παπᾶς ἀπὸ τὸν Ἅγιον Πέτρον.
 Τί τῶκαμα τοῦ κερατᾶ, καὶ κλαίειτ' ἀπ' ἐμένα,
 Μῆνα τὰ βέδια τ' ἐσφαῖξα ; μῆνα τὰ πρέβιατά του ;
 Τὴν μίαν του νύμφην φίλησα, ταῖς δύο του θυγατέρας·
 Τό'να παιδὶ του σκότωσα, τ' ἄλλο τὸ 'πῆρα σιλάδον,
 Καὶ πεντακόσια δύο φλωριά ἐξαγοράν τοῦ 'πῆ·α.
 Ὅλα λουφέν τὰ μούρασα, λουφέν 'σ τὰ παλληκάρια·
 Κ' ἀνός μου δὲν ἐκράτησα τίποτα γιὰ ἐμένα.

ΠΟΛΕΜΟΙ ΤΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ.

Ἐνα πουλάκι κάθοταν ἐπάνω 'σ τὸ γεφύρι·
 Μυριολογοῦσε κ' ἔλεγε, τ' Ἀλῆ πασᾶ τοῦ λέγει·
 « Δὲν εἶν' ἐδῶ τὰ Ἰάννινα νὰ φτιάσῃς σαρδιβάνια,
 « Δὲν εἶν' ἐδῶ ἡ Πρέβεζα νὰ φτιάσῃς παλαιομέρι·
 « Μόν' εἶν' τὸ Σούλι 'ξακουστὸν, τὸ Σούλι 'ξακουσμένον,
 « Ποῦ πολεμοῦν μικρὰ παιδιὰ γυναῖκες καὶ κορίτσα·
 « Ποῦ πολεμᾷ Τσαβέλενα μὲ τὸ σπαθί 'ς τὸ χέρι,
 « Μὲ τὸ παιδί 'σ τὴν ἀγκυαλιὰν. μὲ τὸ τουφέκι 'σ τ' ἄλλο,
 » Μὲ τὰ φυσέκια 'σ τὴν ποδιάν

ΛΙΧΜΑΛΩΣΙΑ ΤΟΥ ΚΙΑΜΙΛ ΜΠΕΚ.

Ἦσαν τὰ κάστρα, ἦσαν τα.

ἦσαν καὶ τὰ δευθένια,

Ἦσαν καὶ τὴν Τριπολιτσάν,

τὴν ἑακουσμένην χώραν.

Κλαίουσιν ἔς τοὺς δρόμους Τούρκισσας,

πολλαῖς ἑμιροπούλαις,

Κλαίει καὶ μὴ χανούμισσα

τὸν δούλον τὸν Κιαμίλην.

• Ποῦ εἶσαι καὶ δὲν φαίνεσαι,
καμαρωμέν' ἀφέντη;

• Ἦσουν κολόνα ἔς τὸν Μωριάν
καὶ φλάμπουρον ἔς τὴν Κόρθον,

• Ἦσουν καὶ ἔς τὴν Τριπολιτσάν
πύργος θεμελιωμένος.

• Ἐστὴν Κόρθον πλὴν δὲν φαίνεσαι,
οὐδὲ εἰς τὰ σαράια.

• Ἐνας παπᾶς (1) σοῦ τᾶκαψε
τὰ ἔρημα παλάτια.

(1) Ἐννεῖ τὸν Φλέσαν Ἀρχιμ. Δικαῖον.

- » Κλαίουں τ' ἀχούρια γι' ἄλογα,
καὶ τὰ τζαμιά γι' ἀγάδαις.
- » Κλαίει καὶ ἡ Κιαμίλαινα
τὸν δόλιον τῆς τὸν ἄνδρα.
- » Σκλάβος ραϊάδων ἔπεσε,
καὶ ζῇ ραϊᾶς ἐκείνων. »

ΕΡΗΝΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΡΚΟΝ ΒΟΤΣΑΡΗΝ.

Ἕλληνες! κλαύσωμεν ἄνδρα γενναῖον
τὸν Μάρκον Βότζαρην ἥρωα νέον,
οὗτος ἀπέθανεν ἡρωϊκῶς.
Τοῦτον τὸν ἥρωα ἄς μιμηθῶμεν,
ἂν τὴν ἐλευθερίαν μας ὄντως ποθῶμεν,
καὶ θέλει θραύσωμεν ἐχθροὺς ἡμῶν.
Ἄνδρες ὁμόνοια ἔς ἡμᾶς ἀνήκει
καὶ ὁ ὑπέρτατος μᾶς τάζει νίκη,
νίκην βεβαίαν τε καὶ ἀτφαλῇ.
Τοῦρκοι σκληρότατοι! ἂν ἐφρονεύθῃ
ὁ Μάρκος Βότζαρης, δὲν ἴλιγοστεύθῃ
ἢ ἐναντίον σας Ἑλλήνων ὁρμή.

Ἡρώα Βότσαρη Ἡπείρου θαῦμα
 ὅλους τοὺς Ἕλληνας ἄφησες τραῦμα,
 σῶμά σου ἔχασμεν, οὐκ ἀρετάς.
 Ὑπαγ' ἀθάνατε στὰς οὐρανίους
 σκηνὰς τοῦ πλάτου μας μὲ ὕμνους θείους,
 καὶ δέου πάντοτε διὰ ἡμᾶς.

ΠΑΥΜΑΧΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΕΝΟΝ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ.

Ἑξτά χίλια ὀκτακόσια καὶ ἑξήκοντα εἰκοσιπρία,
 Τοπάλ Πασιᾶ τοῦ κάμανε ὅ,τι τοῦ κάνει χρεία.
 Ἑστὴν κατ'ἄνω τὸν ἐβάλανε τὰ ἑλληνικὰ καράβια,
 Καὶ τρεῖς φεργάδες τοῦκαψαν μέσα ἑς τὰ ντάρ
 μπυράζια.

Πέντε φεργάδες ἔβαλε ἑς τὴν κατ'ἄνω ἡ ναβέτα,
 Κι' ὁ καπετάνιος ἔσκε ἑπάνω ἑς τὰ φυλλαρέτα.
 Ἀνάργυρος ἐφώναξε μὲ τὴν τρόμπα μαρίνα,
 Καρδιά νὰ κάμετε παιδιὰ θάμβουσε εἰς τὴν λίνια.
 Οἱ Τοῦρκοι σὰν τοὺς εἶδανε πῶς πᾶν μὲ τὴν
 καρδιά των,

Ἀρχήνισαν κι' ἐχάνανε ὅλα τὰ λογικά των.
 Τὸν Μωχαμέτ' ἐφώναξαν διὰ νὰ βοηθήσῃ
 Ὁ Ντονανμάς νὰ μὴ χαθῇ εἰς τὸ Γαῖδουρονῆσι (1)
 Τοπάλ Πασιᾶς ἐτράβιζε τὰ φοβερὰ Σιαρέτια,
 Τὸν σόλον του ἐφώναξε νὰ κάμουνε κοβέντα.
 Τὸν Ριάλα ἐκιαμάρισε γιὰ νὰ τὸν συμβουλεύσῃ,
 Τ'ἀσκέρι πάγει τὴν ξηρὰν νὰ μὴ τὸ φερπελέψῃ.
 Τ'ἀσκέρι του ἐσκόρπισε πλέον δὲν τὸ μαζώνει,
 Ὁ Ντονανμάς πάγει ἑς τὴν Κῶ πάγει καὶ ξαρ-
 ματώνει.

(1) Νῆσος περὶ τὴν Σάμον ἔρημος.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΤΥΡΑΝΝΙΑΣ.

Ααοὶ Γραικῶν Ἑλλήνων κλάδοι,
Μᾶς κράζει ἡ Ἐλευθερία.

Θέλουν αὐτοὶ νὰ ᾔσθε σκλάβοι.
Κράζομ' ἡμεῖς ὅπλα μὲ βιά.

ὦ φωνὴ φωνὴ γλυκεία
Ποῦ κτυπᾷς τὴν τυραννίαν!

Ἐμπροστὰ, παιδιὰ,
Μέσα στὴν φωτιά,

Στὰ κανόνια 'ς τὰ μαχαίρια στὰ πυρὰ
νικηταὶ κάθε φορὰ.

Στὴν πατρίδα ὁ καθένας
Τὸν δασμὸν τοῦ ἄς πληρώσῃ,

Καὶ μὲ χεῖρας γυμνασμένας
Ἐχθρὸν ἓνα ἄς σκοτώσῃ.

ὦ τί ζῆλος! τί ἀνδρεία!

Ποῦ κτυπᾷ τὴν τυραννίαν.

Ἐμπροστὰ παιδιὰ κτλ.

Ἦσαν γέροντες συντρέχουν

Μ' αἱματοβαφῇ σημαίαν,

Μὲ πεθῶ οἱ νέοι τρέχουν

Καὶ κτυποῦν τὴν

ὦ ὠραία εὐστοχία,
Ποῦ κτυπᾷς τὴν τυραννίαν!
Ἐμπροστὰ παιδιὰ κτλ.

Πρὸς εἶν' τοῦτος ποῦ προβαίνει
Μὲ λευκότριχ' ἡλικίαν;
Κι' εἰς τὰς φάλαγγας ἐμβαίνει
Τῶν ἐχθρῶν μὲ εὐτολμίαν;
Ὁ Μιαούλης μᾶς φωνάζει
Ποῖος στέκει καὶ διατάζει;
Ἐμπροστὰ παιδιὰ κτλ.

Οὔτε βόμβαι δὲν φοβίζουν
Δὲν ξυπάζουν τοὺς γενναίους.
Μὰ 'ς τὴν ῥῆξίν των εὐγάζουν
Στρατηγούς ἐρήθους νέους.

ὦ λαμπρὰ ἀθανασία,
Ποῦ κτυπᾷς τὴν τυραννίαν!
Ἐμπροστὰ παιδιὰ κτλ.

Σαλπικταὶ ἐπιταφίων
Τοὺς γενναίους μας ὕμνεϊ.
Μ' ἐλπίας κλάδους τὰ μνημεῖα
Νὰ σκεπᾶστε βιασθῆτε.

ὦ Ναε, τὴν κόριν δάξε!
 Οὐρανὲ, ἐν δάκρυ βρέξε!
 Μὲ κλαυθμούς ἡμεῖς,
 Μ' ὀδυρμούς βαθεῖς,
 Θάπτοντές τοὺς νὰ εὐχόμεθα εὐθὺς,
 νὰ τοὺς μιμηθῇ καθεῖς.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

	Σελ.
Προτροπή εἰς τοὺς Ἕλληνας διὰ τὴν Ἐλευθερίαν.	1
Ἡ ἑταιρία ἡ ὁ αἰδιδμος Α. Ὑψηλάντης.	3
Οἱ προδότες Θεόδωρος καὶ Σάββας.	5
Πρὸς τὸν Σουλτάνον.	6
Ὁ Γεν. ἀρχηγὸς τῶν Πελοπον. ὀπλων Θ. Κολοκοτρώνης.	8
Οἱ ὀπλαρχηγοὶ Σταϊκόπουλος καὶ Γιατράκος.	10
Ἡ ἐνδοξος μάχη τοῦ Βαλτετσίου.	11
Ἡ μάχη τῶν Δολιχῶν ἢ ὁ Στρατηγὸς Νικηταρᾶς.	13
Ἡ περιβόητος μάχη τοῦ Λάλα.	14
Οἱ υἱοὶ τοῦ Πετρόμπεη ἢ ὁ πεσὼν εἰς τὴν Κάρυσον Ἡλίας.	17
Οἱ ὀπλαρχηγοὶ Νικηταρᾶς, Νταγρῆς καὶ Γιατράκος.	20
Οἱ Ὑδραῖοι, Ψαριανοί, Σπειζιώται καὶ τὰ πολεμικά των πλοῖα.	23
Ἡ ἀφίξις τοῦ Δ. Ὑψηλάντου εἰς Ἄστρος καὶ ἡ 3 ἔθνη.	25
καὶ συνέλευσις.	27
Μάχη εἰς Ἅγιον Βλάσιον καὶ εἰς Μαντίνειαν.	30
Ἡ ἄλωσις τῆς Τριπολιτσᾶς καὶ ὁ ὀπλαρχ. Κεφάλας.	31
Πρὸς τὴν Ἑλλάδα.	35
Ὁ ἑλλ. στόλος καὶ ὁ Ναύαρχος Μικαύλης.	36
Μάχη τῆς Ἐγλυκάδος.	

Ἐμπρησμός τῆς Τουρκικῆς Ναυαρχίδος κατὰ τὴν Χίον καὶ Τσεσμέ.	Σελ.	38
Ο' Δράμαλης.		40
Ο' Κολοκοτρώνης.		41
Ἡ ἀξιομνημόνευτος Τουρκοσφαγία τοῦ Ἀγνηορίου καὶ τῶν Δερβενακίων ἡ ὁ Νικηταρᾶς.		42
Ναυμαχία ἡ ὁ Κανάρης μετὰ τὰ πυρπολικά.		45
Ο' Στρατηγὸς Α. Λόντος καὶ ὁ Νικηταρᾶς		47
Ἡ ἐξ ἐφόδου κυρίευσις τοῦ Παλαμηδίου ἡ ὁ Σταΐκος Σταϊκόπουλος.		49
Μάχη περὶ τὸ Μεσολόγγιον καὶ οἱ ἀρχηγοὶ Πατρόμ- πεως καὶ Κανέλος Δελιγιάννης.		53
Οἱ Ψαριανοί.		55
Αἱ τελευταῖαι εὐχαὶ τοῦ Τσopanάκου.		56
Προτροπὴ εἰς τοὺς Ἕλληνας.		59
Ο' Μισούλης.		60
Παρηγορία πρὸς τὴν Ἑλλάδα.		65
Γ' στερικὴ ἐκθεσις τῆς καταστροφῆς τοῦ Αραμαλικεῦ στρατοῦ.		69
Ἡρωϊκὴ ὠδὴ τοῦ Κολοκοτρώνη.		81
Ομοίως τοῦ Ἡλίου Μαυρομιχάλη.		82
Ομοίως τοῦ Μάρκου Βούζαρη.		83
Ομοίως τοῦ Παππᾶ Φλέσσα.		84
Ομοίως τοῦ Καραϊσκάκη.		85
Ομοίως τοῦ Ἀρχοντοπούλου.		86
Οἱ Ἄλβανοι εἰς τὸ Ναύπλιον.		88
Ἐπιγραφή τοῦ σπαθίου τοῦ Κεντούνη.		88

	Σελ.
Τοῦ Ζαχαρία.	89
Πόλεμος τοῦ Σουλίου.	89
Αἰχμαλωσία τοῦ Κιαμήμπεη.	90
Θρῆνος εἰς τὸν Μάρκον Βότσαρη.	91
Ναυμαχία εἰς τὸ στενὸν τῆς Σάμου.	92
Ἕλληνες κατὰ τῆς τυραννίας.	94

ΤΕΛΟΣ.

Научова библіотека

УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. МЕННИКОВА

Εὐγνωμονοῦντες εἰς τοὺς Κ. Κ. συνδρομητάς,
δι' ὅσην ἔδειξαν προθυρίαν νὰ συνεισφέρουν εἰς
τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνά χειρας ἁσμάτων, ζητοῦ-
μεν ἀφ' ἑτέρου τὴν συγγώμην των, διότι δὲν
ἠδυνήθημεν νὰ προσθέσωμεν τὸν κατάλογον
τῶν ὀνομάτων των. Ἠναγκάσθημεν νὰ παρα-
λείψωμεν τοῦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος, διὰ τὴν
ἐναντίον τῆς ἀγγελίας μας γενομένην ὑπέρογ-
κον δαπάνην εἰς τὰς προσαρτηθείσας ἐνταῦθα
εἰκόνας. Ἐγγυώμεθα μολοντοῦτο, ὅτι τὴν ἔλ-
λειψίν μας ταύτην θέλομεν ἀναπληρώσει εἰς τὸν
ἐκδοθησόμενον τόμον μας, ὅστις θέλει περιέχει
τὰ νεωστὶ ἀνακαλυφθέντα ποικίλα ἅσματα τοῦ
Τσοπανάκου. Διὸ καὶ πεπείσμεθα, ὅτι οἱ Κ.
Κ. συνδρομηταὶ τοῦ παρόντος τόμου θέλουν
προθυμηθῇ καὶ πάλιν εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ δευ-
τέρου, εἰς τὸν ὁποῖον θέλουν δημοσιευθῇ ἀφεύ-
κτως τὰ ὀνόματά των

ὁ ἱ
Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ. δευτεροπό...

1948

211-038

6123

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

Τιμᾶται δρ. I 1/2